

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

ONDERNEMINGSRADEN

Wijzigingen aangebracht door de wet van 15 Juni 1953.

1. Deze korte bijdrage is bedoeld als een aanvulling op het door mijn behandelde trefwoord in de A. P. R. Ten gepaste tijde zal een uitgebreider onderzoek de gewijzigde nummers van dit trefwoord door nieuwe vervangen.

Wij hebben toen reeds, ter gelegenheid van de behandeling van de verschillende artikelen, er moeten op wijzen hoe een nieuwe tussenkomst van de wetgever noodig was. Dit is thans, hoewel slechts in beperkte mate, geschied.

Verschiedende problemen, o.a. betreffende de geschillen, blijven onopgelost. Het ware nochtans aangewezen zo spoedig mogelijk daarin te verhelpen ten einde meer rechtszekerheid te bekomen.

§ 1. — Wijzigingen aan de duur en de bescherming van het mandaat.

2. (A. P. R. n° 105, kleine tekst). Door de wet van 15 Juni 1953 werd de ambtstermijn voor de verkozenen definitief op 4 jaar gebracht. Waar de eerste verkozenen vroeger slechts voor 2 jaar benoemd werd, zal ook dit mandaat thans 4 jaar duren. Ten einde continuïteit in de werking te bekomen heeft de wetgever daarenboven nog bepaald dat het mandaat slechts zal ophouden na de installatie van de opvolgers, d.w.z. tot wanneer de verkiezing van de opvolgers of de aanstelling der plaatsvervangers definitief is geworden.

3. (A. P. R. n°s 27 en 58.) en einde de raden zolang mogelijk te laten werken zonder tot nieuwe verkiezingen te moeten overgaan zijn thans evenveel plaatsvervangende als effectieve leden voorzien. Slechts wanneer alle plaatsvervangende leden van een lijst ook effectief zijn geworden en in een vacant gekomen zetel niet meer kan voorzien worden, mag de Koning nieuwe verkiezingen uitschrijven om de ondernemingsraad te doen vernieuwen.

Destijds moest de ondernemingsraad daartoe zelf beslissen (zie A. P. R. n° 58) op verzoek van een vakvereniging; nu gebeurt dit door een koninklijk besluit. De werknemers en hun organisaties kunnen

tot de bevoegde Minister te richten (zie verslag steeds het initiatief nemen om daartoe een verzoek Senaatscommissie, Parlem. Besch. Senaat 1952/53, n° 222, blz. 4).

4. De aandacht moet er in dit verband op gevestigd worden dat niets gewijzigd is aan de opvolging van de effectieve leden door de plaatsvervangende. Alle amendementen die er toe strekten de plaatsvervangende verkozenen te laten zetelen ook wanneer de effectieve afgevaardigden verhinderd waren de vergadering bij te wonen, werden verworpen.

5. (A. P. R. n° 123.) Een andere wijziging betreft de bescherming van de kandidaten die niet verkozen werden — zoals ik het in het aangegeven nummer aanstipte, was een wetsvoorstel ingediend om de bescherming van de kandidaten eveneens op vier jaar te brengen, zoals dit het geval is voor de verkozen afgevaardigden. Dit is thans geschied: ook de niet-verkozenen worden tegen afdanking beschermd tot de volgende verkiezingen.

Deze gelijkstelling geldt echter enkel voor de eerste verkiezing. Voor de tweede en daaropvolgende verkiezingen blijven de niet-verkozenen slechts beschermd gedurende 2 jaar.

Mochten er kandidaten zijn die vóór deze wet afdankt werden, dan kunnen zij zich op de nieuwe wet beroepen. (Verslag der Commissie, Parl. Besch. Kamer, 1952/53, n° 436, blz. 2).

§ 2. — Wijziging in de werking van de ondernemingsraden. — Reglement van inwendige orde.

6. (A. P. R. n° 102.) De belangrijkste wijziging die de wet van 15 Juni 1953 heeft ingevoerd betreft ontegensprekelijk de verplichting een reglement van inwendige orde op te stellen.

Zoals men weet had de Raad van State de regering in zijn advies van 19 Mei 1949 erop gewezen, dat er in de uitvoeringsbesluiten niets was geregeld betreffende de interne werking der ondernemingsraden; de regering antwoordde dat zij verkoos de beslissing daaromtrent over te laten aan het initiatief der ondernemingsraden zelf. Het bleek niet mogelijk de houding der patroonsfederatie en vakverenigingen in

overeenstemming te brengen: de eerste lieten de opportuniteit van een reglement over aan het goeddenken der ondernemingsraden, de tweede daarentegen wilden een tekst invoeren. Het gevolg was dat bitter weinig ondernemingsraden een reglement van inwendige orde hebben. Thans moeten alle ondernemingsraden zulk een reglement bezitten.

7. Wie zal het reglement opstellen?

1. Een model van huishoudelijk reglement wordt opgesteld door de *nationale paritaire commissies* —zij kunnen de toepassing ervan voorschrijven in alle ondernemingen van hun gebied of deze beperken tot enkele ervan. Om voor alle ondernemingen bindend te zijn moeten deze reglementen verplichtend gemaakt worden door een K.B., dit overeenkomstig de Besl. W. van 9 Juni 1945 art. 12: de commissie zelf, of een representatieve vereniging van werkgevers of werknemers mag er de aanvraag toe indienen.

2. In de volgende gevallen kan een modelreglement bij K. B. opgemaakt worden (op voordracht van de ministers die de economische en sociale zaken in hun bevoegdheid hebben en na advies van de Nationale Arbeidsraad):

- a) Wanneer in de paritaire comités geen beslissing werd genomen die bindend kan gemaakt worden binnen de wettelijke termijnen.
- b) Wanneer het reglement van de ondernemingsraad niet bindend gemaakt werd omdat de paritaire commissies of een representatieve organisatie verzuimde de aanvraag daartoe tijdig (d.i. binnen de maand na de beslissing) in te dienen.

3. De *ondernemingsraad zelf* kan het huishoudelijk reglement niet alleen wijzigen, maar ook aanvullen, door er bepalingen in te brengen die beter stroken met de noden en de structuur van de onderneming.

8. Binnen welke termijn?

1. De nationale paritaire commissie moet een beslissing treffen binnen de 6 maanden die volgen op het van kracht worden van de wet van 15 Juni 1953, d.w.z. vóór 28 December 1953.

Evenwel kunnen er bedrijfstakken zijn waar nog geen raden werden opgericht: namelijk waar geen ondernemingen zijn met meer dan twee honderd werknemers: in dit geval beschikken deze paritaire commissies over een termijn van zes maanden die begint te lopen vanaf de datum waarop de verkiezingen in die bedrijfstak moeten geëindigd zijn.

2. Voor het koninklijk besluit is geen termijn bepaald.

3. Ook niet voor de wijzigingen die de ondernemingsraad er wenst aan te brengen. Deze kan dus ten allen tijde de gewenste verbeteringen invoeren.

9. Wat moet het reglement inhouden?

1. Wanneer het reglement opgemaakt is door de paritaire commissie dan bepaalt deze in principe zelf de punten die er in vermeld worden, maar dit reglement moet minstens de hiernavolgende tien punten inhouden:

1. termijn voor de inschrijving van een kwestie op de agenda van de ondernemingen.

2. de termijn voor de oproeping ter vergadering.

3. de inhoud van de oproeping waarin de punten van de agenda vermeld worden.

4. de taak van de voorzitter en de modaliteiten van zijn vervanging. Zoals men weet is het ondernemingshoofd van rechtswege voorzitter van de raad; hij kan zich echter laten vervangen. Door dit punt in het reglement in te voeren wil men vermijden dat de vervanging willekeurig zou gebeuren.

5. de taak van de secretaris en de modaliteiten van zijn verkiezing en van zijn vervanging.

6. de na te leven regelen in verband met het verloop der vergaderingen.

7. de modaliteiten voor het opstellen en het goedkeuren van de notulen van de vergaderingen en van de mededeling ervan aan elk lid van de raad. Dit houdt niet in dat de notulen aan de leden moeten ter hand gesteld worden, de wet zegt *mededelen* (*communiquer*) en niet *overmaken* (*remettre*), zoals een amendement dat verworpen werd het had gewenst (zie Parlem. Besch. Senaat 1952-53, n° 244).

8. de wijze waarop het personeel voorgelicht en in kennis gebracht wordt van de werkzaamheden van de ondernemingsraad. Deze voorlichting is dus uitgebreider dan het eenvoudig mededelen van beslissingen.

9. de wijze van bewaring van het archief van de ondernemingsraad en de modaliteiten van inzage ervan door de leden van de ondernemingsraad.

10. de procedure tot wijziging van het reglement. Betreffende dit laatste punt moet ik doen opmerken dat zowel voor de wijzigingen aan het reglement aangebracht, als alle overige beslissingen het principe van de eenparigheid behouden blijft. De nationale paritaire commissies, het K.B. of de raad zelf kunnen dit wijzigen, zoniet blijft het principe gelden (zie Parlem. Besch., verslag der Commissie, Senaat 1952-53, n° 222, blz. 4).

2. Wanneer het reglement bij K.B. uitgevaardigd werd zijn er twee mogelijkheden:

a) De paritaire commissie nam geen beslissing: dan mag het huishoudelijk reglement slechts de aangehaalde tien punten inhouden. Het K.B. mag er echter deze bepalingen aan toevoegen waarover in de de schoot van de paritaire commissie overeenstemming was tot stand gekomen.

b) Nam de paritaire commissie wel een beslissing maar werden de formaliteiten voor het verlenen van bindende kracht niet tijdig verricht, dan kan het K.B. ofwel zich beperken tot bovenvermelde tien punten, ofwel de besluiten van de paritaire commissie overnemen.

3. Heeft de *ondernemingsraad zelf* een reglement opgemaakt dan mag zij de bepalingen ervan aanpassen aan de noden en toestanden van het eigen

bedrijf. Maar dit reglement moet steeds ten minste de bovenvermelde tien punten inhouden.

Ontbreekt er een, is er geen akkoord nopens een ander dan blijven de bepalingen van het model-reglement ook voor dat bedrijf gelden.

Uit deze wetsbepaling is af te leiden dat de ondernemingsraden die thans een reglement bezitten dit kunnen behouden op voorwaarde dat het zou voldoen aan wat zoëven werd gezegd.

Indien er evenwel in de schoot van de ondernemingsraad geen geldig akkoord tot stand kan komen dan blijft het model-huishoudelijk reglement van kracht tot een dergelijke overeenstemming is bereikt.

*J. STEYAERT,
Advocaat bij het Hof
van Beroep te Gent.*

ALGEMENE PRACTISCHE RECHTSVERZAMELING

UITREIKING VAN VLEURINCK-PRIJS

Academische zitting van 30 April 1954

Met het bedrag dat aan de V.Z.W.D. Algemene Practische Rechtsverzameling zo mild ter beschikking gesteld werd door de Heer Vleurinck werd een prijskamp uitgeschreven, die aan de Belgische juristen ter kennis gebracht werd door bekendmakingen in de Nederlands-talige juridische pers, nl. het Rechtskundig Weekblad en het Tijdschrift voor Notarissen, en die bovendien door de Minister van Justitie in een omzendbrief ter kennis gebracht werd aan de magistratuur van het land.

In deze mededelingen werd het reglement van de prijskamp ook bekend gemaakt.

De prijs van 30.000 fr. zou toegekend worden aan de auteur van de beste in het Nederlands opgestelde verhandeling over een onderwerp te kiezen uit een reeks van 17 trefwoorden genomen uit de voorlopige lijst van trefwoorden van de A.P.R.

De redactie had zich in de keuze van deze onderwerpen laten leiden door een bedoeling van tweërlei aard. Vooreerst wilde men een voldoende ruimte laten door de trefwoorden te verspreiden over nagenoeg alle takken van het recht, zulks ten einde alle juristen, naar gelang hun voorliefde voor een of andere stof van het recht, toe te laten mede te dingen aan de prijskamp. Maar anderzijds werden die trefwoorden uitgekozen waaromtrent een werkelijke leemte waar te nemen was in de huidige Belgische rechtsliteratuur.

In nr 3 van het reglement werden de criteria weergegeven aan dewelke de ingezonden verhandelingen zouden moeten beantwoorden.

De criteria waren die welke, in grote trekken omschreven, gelden als richtlijnen voor de medewerkers aan de A.P.R. M.a.w. er werden verhandelingen gevraagd op de praktijk afgestemd, doch op het wetenschappelijk peil waarop de A.P.R. zich tot nog toe heeft trachten te handhaven.

De jury zou samengesteld worden door de beheerraad van de A.P.R. Als datum van inzending werd 15 October 1953 bepaald, terwijl de eerste bekendmaking van de prijskamp gebeurde in het Rechtskundig Weekblad van 12 October 1952.

De oorspronkelijke termijn werd nadien verlengd tot 15 December 1953. Ondanks deze korte tijdspanne werden enkele verhandelingen ingestuurd en kon, rekening houdend met de door de mededingers behandelde stof, de jury samengesteld worden.

Deze jury heeft ook de gelegenheid gehad om bepaalde trefwoorden aan bevoegde juristen buiten de jury te onderwerpen voor advies.

Na uitvoerige studie en bespreking werd de prijs toegekend aan een verhandeling over Beroep in Burgerlijke- en Handelszaken. Na beslissing van de jury werd

de omslag geopend die de kenspreuk droeg onder dewelke deze verhandeling werd ingestuurd en werd vastgesteld dat zij geschreven werd door Mr Broosens, advocaat te Antwerpen.

De bekroonde verhandeling beslaat 230 getypte bladzijden.

Er zijn weliswaar enkele opmerkingen betreffende de vorm en de inhoud die door de redactie rechtstreeks aan de auteur zullen medegedeeld worden. Ze betreffen detailvragen.

Een paar opmerkingen met meer algemene draagwijdte kunnen hier vermeld worden.

Wat de taal betreft zal het werk grondig moeten nagezien worden. Dit betreft eerst en vooral af en toe de zinsbouw. Maar deze opmerking betreft vooral de terminologie en zij kan zeker niet als een verwijt jegens de auteur beschouwd worden. Hij stond voor de zeer grote moeilijkheid dat in België nog geen afzonderlijke Nederlandse tekst bestaat van de Code de procédure civile. De taalcommissie van de A.P.R. zal, met het oog op het bekroonde werk, een zeer uitvoerige studie van de terminologie maken, studie die overigens reeds verschillende weken geleden aangevat werd.

De auteur heeft een grote inspanning gedaan op dit gebied en de taalcommissie van de A.P.R. zal er zich toe beijveren om de onzekerheid, die voor hem noodzakelijk op dit stuk moest bestaan, zo mogelijk op te heffen.

Wat de wetenschappelijke zijde van het werk betreft, moet vastgesteld worden dat van de rechtsvergelijking een al te karig gebruik wordt gemaakt. Een zeldzame verwijzing naar een gelijk of verwant artikel in het Nederlands Wetboek van rechtsvordering volstaat niet, dan wanneer ongetwijfeld vreemde auteurs, niet alleen Nederlandse maar heel zeker de Duitse wegens hun hoge wetenschappelijke waarde moeten bestudeerd en aangehaald worden en wellicht ook de Italiaanse, die op gebied van de rechtsvordering een zo belangrijke plaats in het Europese recht innemen.

Maar anderzijds mocht met zeer grote vreugde vastgesteld worden dat een jong auteur binnen een zeer korte tijdspanne de merkwaardige wetenschappelijke arbeid kon presteren, om in 250 bladzijden, gedrongen zakelijke uiteenzetting een zo kiese stof te behandelen op bijna volledige wijze.

Een ontzaglijk materiaal van rechtspraak en rechtsleer werd door hem op zeer nauwkeurige, ordelijke en verstandige wijze verwerkt, met het oog op de rechtspraktijk.

Sommige gedeelten van het werk zijn werkelijk merkwaardig, vooral waar de auteur handelt over de devolu-

tie en de evocatie. Deze delen mochten de bewondering van de jury mededragen.

Er mag ook als bijzondere verdienste vermeld worden hoe de auteur zich de tucht wist op te leggen door, naar de vereisten van het reglement van de prijskamp, zijn werk te schrijven zodat het zijn plaats zou kunnen innemen in het geheel van de A.P.R.

Hij heeft een verstandige studie gemaakt van de aflijning van zijn stof ten aanzien van de voorlopige lijst van trefwoorden van de A.P.R., en was hierin bovendien zeer persoonlijk.

Aldus bv. heeft de auteur de evocatie in zijn verhandeling behandeld, dan wanneer deze stof in de voorlopige lijst van trefwoorden onder een afzonderlijk trefwoord voorkwam. Het standpunt van de auteur werd door de redactie bijgetreden.

Ongetwijfeld is de verhandeling van Mr Broosens de meest volledige en bruikbare verhandeling die het Belgische recht heden ten dage op dit gebied kent.

De redactie is ervan overtuigd dat de auteur, die in staat was op zo korte tijd een zo omvangrijke stof op degelijke wijze te verwerken, heel spoedig aan de hand van de gedetailleerde richtlijnen die hem namens de redactie zullen overhandigd worden en na een grondig taalnazicht door onze taalcommissie, zijn verhandeling zal kunnen herwerken en bijwerken, zodat deze weldra, met vermelding van de verdiende bekroning, zal komen prijken in de reeks van trefwoorden van de A.P.R. Dit wenst de redactie zowel aan de auteur als aan de bijna duizend intekenaars van de A.P.R.

Deze verhandeling zal aldus haar plaats innemen naast de reeds verschenen en in druk gegeven trefwoorden.

De verzameling ontstond uit de wil om een degelijke en volledige Nederlandse verzameling van het Belgische recht te zien ontstaan.

De ontwerpers wilden een einde stellen aan de heerschappij van de vertalingen en naast de zeldzame uitzonderingen van kleinere, degelijke Nederlandse werken, een groots werk tot stand te brengen waarvan men niet meer zou kunnen zeggen dat het goed is omdat het Vlaams is, maar ondanks dat het Vlaams is.

Inderdaad, enerzijds is de beoefening van het recht in eigen taal niet alleen een sociale maar ook een culturele noodwendigheid. Het recht dat elke burger eerst beleeft en ervaart in zijn opstand tegen onrecht en waardering voor wat recht is, is een cultuurelement en het gerechtsgebouw moet een cultuurcentrum zijn. Daarom moest deze verzameling er komen in keurig Nederlands, zowel wat de taal als de stijl betreft.

Al te vaak denkt men slechts aan de eerste.

Ze laat de meest opvallende noden blijken: de leemte aan een juiste terminologie wordt dagelijks ervaren en dit is begrijpelijk na eeuwen verwaarlozing. En toch is het juiste woord een onmisbare vereiste voor alle wetenschappelijke arbeid. Terecht vertaalde Capitant bovenaan zijn vocabulaire de spreuk van Bentham: *Les paroles de la loi doivent se peser comme des diamants*.

Dit vraagt tucht en zelftucht van onze medewerkers bij het gebruik van het eenmaal geijkte woord. Daartoe heeft de taalcommissie vooreerst zo weinig mogelijk willen innoveren. Wat in de Nederlandstalige praktijk bestaat en enigszins goed is moest niet veranderd worden op gevaar af van meer verwarring te stichten onder voorwendsel van perfectie.

Anderzijds moet de rechtstaal scherp zijn. Dit onderstelt volgens het proefschrift van de Nederlandse dichter en jurist J. Israël de Haan eerst en vooral het differentiëren van synoniemen.

Reeds werd op dit gebied een en ander verwezenlijkt. Aldus bv. om enkele voorbeelden aan te halen het verschil tussen afstand, overgang en overdracht, tussen

rechtsmiddel en verhaal; tussen betwistingen en geschil; borgtocht en borgstelling; tenuitvoerleggen en uitvoeren, aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid; aanspraakgerechtigde en rechthebbende.

Foutieve uitdrukkingen moeten onverbiddelijk geweerd worden. Aldus b.v. het woord verhaal waar rechtsmiddel bedoeld wordt, samengeschakelde wetten waar het moet zijn gecoördineerde e.d.m.

Goede kernachtige uitdrukkingen werden opgetekend en zo trouw mogelijk aangewend. Aldus bv. in plaats van de houterige vertaling verbintenis om iets te doen en om niet te doen, het mooie: verbintenis tot doen, verbintenis tot laten; — in plaats van quasidelictuele en contractuele aansprakelijkheid, het veel betere: aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad of uit overeenkomst en zovele andere waarvan U de opsomming gespaard wordt.

Maar belangrijker dan de terminologie is de stijl waarin de geest van de taal zich openbaart. De klare, kernachtige en bondige uiteenzetting waartoe het Nederlands zich wondergoed leent voor wie het kent en beoefent, moet nagestreefd worden.

Voorzeker wij staan zeer ver van de volmaaktheid, doch de arbeid is met moed, zij het overmoed aangevat en wordt overmoedbaar volgehouden, wetend van de redactie en de 150 medewerkers:

« Wij zijn de bouwers van de tempel niet
wij zijn alleen de sjouwers van de stenen. »

Niet alleen de eigen taal en haar geest was ons doel. Het reikte verder.

Wij moeten niet voor Vlaanderen alleen, maar door Vlaanderen voor België arbeiden.

Als Vlaamse juristen konden wij in de natie een inbreng doen die geen anderen konden doen. De A.P.R. moest iets nieuws worden zodanig dat wie onze taal slechts met moeite leest zich graag die inspanning zou getroosten omdat hij hier iets nieuws vindt wat hij elders niet kon ontdekken.

Dit geldt zeker de materiële verschijning van de verzameling die toelaat door het losse-blad systeem de alphabetische volgorde niet te volgen, en de wijze van intekenen en betalen in overeenstemming kan brengen met de mogelijkheden van de meeste onzer intekenaars.

Maar dit betreft eerst en vooral de opvatting zelf.

Al te dikwijls was de rechtsliteratuur een te s'aaft compulseren van rechtspraak. Na de slavernij aan de wet ontstond verslaafdheid aan de rechtspraak, dan wanneer het de taak is van de rechtswetenschap om leiding te geven en mede recht te scheppen. Al te dikwijls was literatuur ook, volgens een humoristisch hoogleraar, het afschrijven van vroegere werken, en waar verkeerd werd afgeschreven ontstond een nieuwe theorie. Daarom wordt gestreefd naar een steeds groeiend aanwenden van de methode van rechtsvergelijking waartoe de Vlamingen wegens hun taalkennis grotere mogelijkheden hebben dan de franstalige Belgen. Daardoor kunnen wij een eerste inbreng doen.

Het is eigenaardig hoeveel misverstanden nog bij de rechtsbeoefenaars bestaan betreffende de rechtsvergelijking, haar invloed, haar draagwijdte en haar nut en dit ondanks het feit dat sedert meer dan een halve eeuw de methode o.m. op Franse bodem door de grootste Franse auteurs werd geprezen (denken wij bv. aan Saleilles, Lambert, Capitant en Geny).

Men blijft al te zeer in de rechtsvergelijking een speciaal vak zien, men beschouwt ze als een onderdeel van het geheel van het recht om het op gelijke voet te stellen zoals het sociaal recht, het nijverheidsrecht, het burgerlijk recht, enz.

Men moet inzien dat de rechtsvergelijking een me-

thode is om het nationale recht te beoefenen bij wijze van vergelijking met het vreemde levende recht. Wij vatten de rechtsvergelijking derhalve op in de zin door Gutteridge gegeven aan de toegepaste rechtsvergelijking in tegenstelling met de beschrijvende rechtsvergelijking. Daarom spreken wij niet van vergelijkend recht zoals in Frankrijk en Engeland gedaan wordt omdat de Engelse taal en de Franse taal het niet anders toelaat, maar van vergelijking om te duiden op een methode, zoals het in de Duitse en Nederlandse taal veel juister gezegd wordt.

Dit is volstrekt geen programmaverklaring en helemaal niet origineel. Men hoeft slechts het door Capitant geschreven voorwoord tot de derde uitgave van het werk van Saleilles over de verbintenissen te herlezen. Men vergelijkt met het vreemde recht op grondige wijze ten einde het nationale recht te verjongen en te verrijken door zekere traditionele opvattingen opnieuw te toetsen aan de werkelijkheid « et en y introduisant des théories nouvelles par la voie de l'interprétation doctrinale » zonder er de inwendige harmonie van te verstoren.

Het is daarom dat vooreerst de rechtsvergelijking niet achteraan de verhandeling mag geplaatst worden.

Het is daarom ook dat zij redelijk moet aangewend worden en hierdoor bedoelen wij eerst en vooral een juiste keuze van de andere termen der rechtsvergelijking. Men moet niet met alles vergelijken, men moet zich beperken en men moet zich zoveel beperken als voor de grondigheid en de degelijkheid vereist is. Praktisch zijn wij aangewezen op het recht van de ons omgevende landen en elke auteur is niet verplicht te vergelijken met het recht én van Nederland, én van Duitsland, én van Zwitserland, én van Italië. Hij mag een keuze doen mits zij verantwoord is, maar er moet naar gestreefd worden, en dit is het werk van de redactie, wanneer een auteur zich beperkt heeft in zijn keuze, de leemte aan te vullen die ontstaan is door niet te vergelijken met een vreemd recht dat toevallig ten aanzien van de behandelde vraag misschien het interes-

santste was. Daardoor bedoelen wij vervolgens dat het over een wetenschappelijke methode gaat in de zin van de A.P.R. gericht op de praktijk in een verhandeling, maar derhalve geen uiteenzetting gevraagd wordt van vreemd recht, maar er moet slechts vergeleken worden wanneer de rechtsvergelijking een oplossing biedt, een klaarder inzicht verschaft, een probleem uitsluit of de probleemstelling verduidelijkt. Ook dit werd goed opgemerkt door Capitant waar hij zegt dat op wetenschappelijke wijze de hoofdlijnen naar voren moeten gebracht worden die voor de rechtsvinding in eigen recht nuttig zijn, « c'est une oeuvre essentiellement scientifique, qui vaut par l'excellence de la dialectique, et par le souci constant d'adapter la règle de droit aux faits. »

Bovendien werd de stof los van de schoolse categorieën zodanig ingedeeld dat aan de noden van de praktijk beantwoord wordt.

Al wat door het trefwoord opgeroepen wordt moet er te vinden zijn, ook al bestrijkt men daardoor zowel het burgerlijk als het bestuurlijk recht en het strafrecht. De praktijk is immers één en laat zich niet in stukken snijden. Het reeds verschenen trefwoord *Factuur* geeft daarvan een degelijke illustratie. In vele andere reeds geschreven en in voorbereiding zijnde trefwoorden wordt deze methode volgehouden die door de trouwe instelling op de praktijk ook de wetenschap vooruit kan helpen, wanneer men deze laatste goed opvat volgens het woord van Demogue: « le droit est fait, non pas pour les besoins de l'esprit mais pour des réalités sociales. »

De redactie hoopt dat dit feest waarop enkele van onze medewerkers zo vriendelijk wilden aanwezig zijn, samen met diegene die ons door hun volgehouden sympathie en wijze raad zo goed steunen, het enthousiasme levend zal houden waaruit de A.P.R. ontstond, en met hetwelk zij tot een goed einde kan en zal gebracht worden ten bate van de rechtsbeoefening en van het recht zelf.

Jan RONSE.

Rede van de Heer F. VAN PARIJS, raadsheer in het Hof van Beroep te Gent

*Mijnheer de Eerste-Voorzitter van het Hof van Beroep,
Mijnheer de Procureur-Generaal,
Mevrouwen,
Mijne Heren,*

Het is voor mij een grote eer U, van op deze plaats, namens het bestuur van de A. P. R. te mogen verwelkomen. Met een doorvoeld genoegen dank ik U oprecht voor uw zeer gewaardeerde aanwezigheid. Deze voldoening is evenwel niet gans onvermengd: op deze plaats moest inderdaad een andere, meer geschikt en meer aangewezen dan ik, thans tot U het woord gericht hebben, ik bedoeld Raadsheer J. Axters. Onze geachte voorzitter heeft naar dit ogenblik uitgezien als naar een lang verwacht feest. Toen hij op het einde van verleden jaar de eerste aanval van zijn ziekte te boven gekomen was, dacht hij reeds met zichtbaar genoegen aan deze dag en trof daartoe de verre voorbereidselen. Intussen werd hij opnieuw tot volledige rust gedwongen en kan hij slechts van uit zijn kamer en in zijn verbeelding — en wie de heer Axters kent, weet hoe rijk en hoe trouw die verbeelding is — het verloop van deze vergadering volgen. Het zal U gelieven hem te verontschuldigen om zijn gedwongen afwezigheid en het zal hem een hart onder de riem steken te weten dat Gij allen hier zijt om zijn

werk — en dat is de A. P. R. — naar waarde te schatten.

De A. P. R. is blijkbaar een onderneming, welke net op haar tijd kwam.

Het is geen geheim te vertellen dat zij te Gent het licht zag. De eerste opvatting er van ontstond naar het einde toe van de jongste wereldoorlog in de geest van enkele jonge Gentse juristen, die de nood aanvoelden van een eigen Vlaamse juridische uitgave, welke tegelijk algemeen en op de praktijk afgestemd zijn zou en tevens grondig wetenschappelijk verantwoord. Zij is de vrucht van stoute durf en jeugdige geestdrift, welke voor velen, op het eerste gezicht, wellicht als overmoed konden voorkomen. Alras kreeg deze idee de warme aanmoediging van een man met rijpe ervaring, die de bezieling van zijn jeugd bewaard had, Mr H. Goossens.

Na een paar schuchtere pogingen werd een eerste plan uitgewerkt naar het voorbeeld van een hedendaagse Zwitserse juridische uitgave. De stof werd onderverdeeld in talrijke trefwoorden en er werd uitgezien naar een passende organisatie om het plan ten uitvoer te leggen.

In dit stadium van de ontwikkeling van de A. P. R. is de invloed beslissend geweest van twee hoogstaande juristen, wier bezadigde stuwkracht en stuwende be-

zadigheid niet genoegzaam kan geprezen. Het weze mij toegelaten, zonder hun bescheidenheid te kwetsen, hier de namen in het midden te brengen van de heer Raadsheer in het Hof van Verbreking Belpaire en van onze voorzitter, Raadsheer in het Hof van Beroep Axters. Ik weet niet of zij toen gedacht hebben aan de spreuk van Willem van Oranje « point n'est nécessaire d'espérer pour entreprendre, ni de réussir pour persévérer ». Hoe dan ook, hun wijze raad, hun gedurfd vertrouwen en voorzichtige leiding heeft het stoute plan tot een zichtbare werkelijkheid doen groeien.

Onder de stevige leiding van Raadsheer Axters stak aldus in het begin van 1952 de V. Z. W. D. van wal.

Wij mochten de hoge bescherming ontvangen van de meest vooraanstaande personen uit de Belgische rechtswereeld en wij zijn er fier op te kunnen steunen op een patronagecomité, zoals er voordien geen rechtsuitgave in den lande een bezat.

Een der grote Belgische uitgeverijen, de firma Larcier, durfde het aan het commercieel risico der onderneming op zich te nemen en zulks tegen voorwaarden, welke alleszins de belangstelling, ook van de meest eisenden, konden gaande maken.

Intussen ontving de oorspronkelijke Gentse ploeg de medewerking van het Hof van Verbreking, de Raad van State, de universiteiten, de Hoven, Rechtbanken en Balies van gans het Vlaamse land. Gans in het bijzonder dient hier aangestipt de hulp, welke metterdaad verleend werd door de heer Minister van Justitie en door de korpsversten van het Hof van Beroep te Gent, Van Uwentwege, Mijnheer de Eerste-Voorzitter, genoten wij een bestendige gastvrijheid in dit gerechtsgebouw, waarvan de lokalen zo dikwijls getuige zijn van onze besprekingen en zorgen, van de voortvarendheid der jongeren en van het noodzakelijk remvermogen der ouderen, van onze onrust en van onze voldoening. Uw diensten, Mijnheer de Procureur-Generaal, bewezen ons een gulle, onberekende en noodzakelijke bijstand. Wees er van overtuigd dat wij daaraan een zeer dankbare herinnering bewaren.

Om de A. P. R. over gans het Vlaamse land stevig te vestigen, werden in meerdere belangrijke centra plaatselijke comité's gesticht. Aldus kunnen wij thans bogen op actieve werkploegen te Brussel, onder de leiding van Mr Fayat, te Antwerpen onder het gezag van Mr Ooms, te Hasselt onder de verantwoordelijkheid van de heer Vrederechter Vrancken. Thans wordt er naar uitgezien om ook te Brugge en elders nog dergelijke ploegen op te richten.

Eén der bedoelingen van de ontwerpers van de A. P. R. bestond er in de sluimerende krachten in de Vlaamse rechtswereeld wakker te maken. Daarin zijn wij, t.a.v. het stadium waarin wij ons thans bevinden, bepaald gelukt: ongeveer 150 medewerkers hebben de arbeid aangevat. Zij behoren tot alle trappen en schakeringen van het juridisch midden: van het hoogste gerechtshof tot de jongste stagejaren, van de universiteitsprofessor en van het ministerieel Kabinet tot de pas afgestudeerde.

Niet het minst naar de jongeren ging onze belangstelling uit. En hier komt dan de tussenkomst van de heer Vleurinck, waarnemend voorzitter in de Rechtbank van Koophandel te Gent en vooraanstaand

industriëel alhier. Reeds ontelbare malen heeft de heer Vleurinck bewezen welke verheven sociale gevoelens hem bezielen. Zijn veelomvattende bedrijvigheid in dat verband omschrijven is een onbegonnen werk. Bij het op gang komen van onze vereniging heeft hij dadelijk het cultureel belang er van willen inzien. Wij kunnen hem niet voldoende danken om zijn merkwaardig initiatief, dat in aanzienlijke mate de groei van de A. P. R. heeft bevorderd. Als blijvend getuigenis van onze dankbaarheid zal het be kroonde werk, bij de publicatie in onze verzameling, de melding dragen van de door U, Mijnheer de Voorzitter, gedane schenking.

Naargelang de medewerking uitbreiding nam, groeide ook de bedrijvigheid van ons secretariaat. Dit kernpunt van onze werkzaamheid werd weldra als een boom in een bloempot. En toen dit omhulsel dreigde te barsten kwam daar opgedaagd de kostbare dienstvaardigheid van de N.V. Kredietbank. In haar lokalen alhier, werd ons, door de zorgen van de heer Fobe, afgevaardigde beheerder, en de heer Schoupe, directeur van de zetel Gent, een ruime, mooie, verwarmde zaal ter beschikking gesteld met een volledige meubilering. Deze milde gever zorgt tevens voor een onverbeterlijke uitvoering van al ons type-werk. De A. P. R. betuigt hierbij aan de N.V. Kredietbank haar oprechte dank.

Ook vanwege de gehele Belgische juridische pers kwam een belangrijke hulp, meer in het bijzonder het Rechtskundig Weekblad dient hier vermeld met haar hoofdredacteur en leider, Prof. Mr R. Victor.

De intense bedrijvigheid van al onze medewerkers had tot resultaat dat de A. P. R. weldra op 1.000 exemplaren zal verspreid zijn. Alle Hoven en Rechtbanken van het Rijk en de Kolonie behoren tot de intekenaars en wij tellen zelfs inschrijvingen in Nederland en in Zwitserland. Had ik ongelijk te zeggen dat de A. P. R. net op haar tijd kwam?

Ik zal niet blijven stilstaan bij hetgeen reeds gepubliceerd werd. Dat alles is U voldoende bekend en werd uitvoerig en bepaald lovend besproken in de juridische pers. Eerlang zullen in deze reeks nog verschijnen:

Huur van handelshuizen,
Leurhandel,
Minnelijke schikking in strafzaken,
Koopvernietigende gebreken, enz.

Wij hebben er aan gehouden al onze medewerkers vandaag bij deze viering te betrekken. Indien immers de A. P. R. haar opzet verwezenlijkt, dan wordt zulks niet bereikt door het zelfs verheven werk van een paar personen, maar wel dank zij de gezamenlijke inspanningen van al onze medewerkers. Deze onder een zo gunstig gesternte begonnen bedrijvigheid staat of valt met de « samenwerking ».

Indien deze samenwerking bestaat — en zij is een werkelijkheid — dan mag de A. P. R. gerust de toekomst inzien en ingaan. Zij mag dan ook met verbeten en rustige zekerheid verklaren, zoals Jan Pieterszoon Coen, in zijn verslag aan het Bestuur in Nederland over de toestand in Oost-Indië: « Het zal waarachtig wel gaan ! »

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 22 November 1951.

Voorzitter : M. Smetrijns.

Raadsheer - Verslaggever : Smetrijns.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Ondernemingsraad. — Klacht ingediend door een vakvereniging. — Onverenigbare interpretatie met de gebruikelijke betekenis der woorden.

P.v.b.a. Carrosserie Jonckheere t/ Sobry.

Gelet op de bestreden beslissing, gewezen door de Werkrechttersraad van Beroep te Brugge, Kamer voor Werklieden, op 4 September 1950;

Over het eerste middel: schending van de artikelen 8, 1317, 1319, 1320, 1984, 1998 van het Burgerlijk Wetboek, 14, 16, 18, 19, 20, 28 van de wet van 20 September 1948 op de organisatie van de economie, 30 van het Regentsbesluit dd. 13 Juli 1949, waarbij de verkiezing van de afgevaardigden van het personeel bij de ondernemingsraden wordt ingericht, gewijzigd door artikel 9 van het Regentsbesluit dd. 11 Januari 1950, 97 van de Grondwet;

doordat het bestreden arrest de door eiseres opgeworpen exceptie, die het gebrek aan rechtspersoonlijkheid van de oorspronkelijke eiseressen inriep om de ontvankelijkheid van de vordering te betwisten, verwerpt, om reden dat « wat de klacht betreft dient opgemerkt dat de klacht uitgaat van twee natuurlijke personen : Sobry Georges en Soete Marcel; dat het niet het Algemeen Christelijk Vakverbond en de Christelijke Centrale der Metaalbewerkers van België zijn, die klacht indienen, doch de twee vernoemde personen, die secretarissen van deze organismen zijn, dat de vonnissen, in eerste aanleg geveld, werden uitgesproken in zake Sobry en Soete tegen p.v.b.a. Carrosserie Jonckheere; dat ook beroepster dezelfde twee personen dagvaardde »;

Zulks wanneer :

1) de heren Sobry en Soete, in de klacht, evenals in het vonnis en in de beroepsakte, slechts in hoedanigheid van secretarissen van het A.C.V. Roeselare en de Christelijke Metaalbewerkers te Roeselare, d.i. « qualitate qua », gehandeld hebben en geenszins in persoonlijke naam;

2) de heren Sobry en Soete in alle rechtsplegingsstukken een enkel adres opgeven : Kattenstraat 69, te Roeselare, hetzij de zetel van het A.C.V. Roeselare, en geenszins hun eigen woonplaatsen : Sobry, Schiereveldstraat 62, te Roeselare, en Soete, Mellestraat 136, te Heule;

3) de heren Sobry en Soete de op 10 Maart 1950 neergelegde klacht slechts getekend hebben « namens het Algemeen Christelijk Vakverbond », waaruit volgt dat de door het bestreden arrest gedane verklaring onverzoenbaar is met de uitdrukkelijke meldingen van de akten, namelijk van de gedingsinleidende klacht;

Overwegende dat aanlegster, zo vóór de Werkrechttersraad van Beroep te Brugge als vóór de Werkrechttersraad van eerste aanleg te Roeselare, de ontvankelijkheid van de klacht tegen de verkiezingsverrichtingen voor de ondernemingsraad in haar be-

drijf heeft betwist, omdat zij ingediend was geweest door het « Algemeen Christelijk Vakverbond » en de « Christelijke Centrale der Metaalbewerkers van België, aangesloten bij het Algemeen Christelijk Vakverbond », welke geen rechtspersoonlijkheid bezitten;

Overwegende dat de bestreden beslissing het middel heeft verworpen, verklarende dat de klacht werd ingediend door twee natuurlijke personen : Sobry Georges, secretaris van het Algemeen Christelijk Vakverbond, en Soete Marcel, secretaris van de Christelijke Centrale der Metaalbewerkers van België; dat zij geen extrinsieke bestanddelen inroept tot bewijs dat de ondertekenaars aan de woorden van de klacht een andere dan hun gewone zin hebben willen geven;

Overwegende dat die rechtvaardiging van de beslissing niet kan worden verenigd met de bewoording der klacht, waardoor de procedure ingesteld werd en waaruit blijkt dat dezelfde ondertekend werd door Sobry en Soete « namens het Algemeen Christelijk Vakverbond » en waarin niet de aangeduide woonplaats de persoonlijke woonplaats van de genaamde Sobry en Soete is, maar wel de zetel van het gewestelijk verbond Roeselare van het Algemeen Christelijk Vakverbond : Kattenstraat, nummer 69, te Roeselare;

Dat derhalve de bestreden beslissing het geloof verschuldigd aan de gedingsinleidende klacht heeft geschonden en dat het middel gegrond is;

Om die redenen :

Verbreekt de bestreden beslissing;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden in de registers van de Werkrechttersraad van Beroep te Brugge en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerders tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de Werkrechttersraad van Beroep te Gent, Kamer voor Werklieden.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 22 Maart 1954.

Zetel : M.M. Vranckx, Voorzitter-Verslaggever, Mast en Buch.

Auditoraat : M. Smolders, Auditeur.

1. **Rechtspleging. — Verzoekschrift. — Geen schorsend karakter. (1)**
2. **Raad van State. — Geschil nietigverklaring. — Bevoegdheid. (2 en 3)**
3. **Provincie. — Voogdij over de Provincieoverheden. — Vernietiging. (2 en 3)**
4. **Gemeentepersoneel. — Gemeentesecretaris. — Benoeming. (3)**

1. *Het beroep wegens overschrijding van macht schorst de uitvoering van de bestreden akten niet.*
2. *De Raad van State kan niet in de plaats van de bevoegde overheid treden om te oordelen of een beslissing van de Bestendige Deputatie met het algemeen belang al dan niet overeenstemt, noch om te oordelen over de vereisten van een goed beleid.*
3. *Wanneer de Koning geacht heeft dat de motieven door de Bestendige Deputatie ingeroepen om zich niet uit te spreken over de bij artikel 109 van de*

gemeentewet vereiste goedkeuring, met het algemeen belang strijdig waren, is hij niet buiten de grenzen van zijn appreciatierecht getreden. Hij heeft de Bestendige Deputatie daardoor niet belet definitief stelling te nemen omtrent de benoeming van een gemeentesecretaris.

Johannes t/ Belgische Staat (Minister van Binnenlandse Zaken).

Gezien het verzoekschrift dd. 19 Juni 1952;
Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst dd. 22 November 1952;

Gelet op het bevel dd. 26 November 1952, waarbij de aanvraag tot tussenkomst van Debruyn Theo wordt bewilligd;

Overwegende dat het beroep strekt tot de vernietiging van het koninklijk besluit dd. 23 Februari 1952, houdende vernietiging van het besluit dd. 22 Januari 1952, waarbij de Bestendige Deputatie van de provinciale raad van Brabant haar goedkeuring heeft onthouden aan de beslissing dd. 18 November 1951 van de gemeenteraad van Scherpenheuvel tot benoeming van Debruyn Theo in hoedanigheid van gemeentesecretaris; dat het bestreden koninklijk besluit bij uittreksel werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 26 April 1952;

Overwegende dat bij beslissing dd. 17 Juni 1951 de gemeenteraad van Scherpenheuvel verzoeker tot gemeentesecretaris benoemde en de Bestendige Deputatie van de provinciale raad van Brabant, bij beslissing dd. 7 Augustus 1951, deze beslissing goedkeurde; dat het koninklijk besluit dd. 15 September 1951 de beslissing van de gemeenteraad van Scherpenheuvel vernietigde; dat dit besluit steunde op de considerans: «... dat ten laste van de heer Johanner R. een gerechtelijk onderzoek is ingesteld wegens poging tot omkoping van gemeentemandatarissen ter gelegenheid van een benoeming tot hetzelfde ambt van gemeentesecretaris in 1948; ... dat zolang geen gerechtelijke beslissing het onderzoek besloten heeft, de benoeming van belanghebbende tot gemeentesecretaris als voorbarig voorkomt; ... dat in deze omstandigheden de Bestendige Deputatie haar goedkeuring aan de gedane benoeming had dienen te onthouden; ... dat er derhalve aanleiding bestaat tot de vernietiging van de beslissing dd. 17 Juni 1951 van de gemeenteraad van Scherpenheuvel houdende benoeming van de heer Johannes R. tot gemeentesecretaris als zijnde krenkend voor het algemeen belang»; dat op 30 October 1951 verzoeker bij de Raad van State een beroep instelde, strekkende tot de vernietiging van dit koninklijk besluit, en dat de Raad van State, bij arrest dd. 12 Juli 1952, dit beroep verwierp;

Overwegende dat de gemeenteraad op 18 November 1951 overging tot de benoeming van Debruyn Th. als gemeentesecretaris, ofschoon verzoeker bij brief dd. 15 November 1951 had laten weten aan het college van burgemeester en schepenen dat hij bij de Raad van State een beroep aanhangig had gemaakt, strekkende tot de vernietiging van bovenvermeld koninklijk besluit dd. 15 September 1951;

Overwegende dat bij schrijven dd. 11 Januari 1952 Branders Marcel, gemeenteraadslid, klacht indiende bij de Procureur des Konings te Leuven tegen Debruyn Th. wegens poging tot omkoping van een gemeentemandataris ter gelegenheid van de benoeming die op 17 Juni 1951 was doorgegaan; dat bij beslissing dd. 22 Januari 1952 de Bestendige Deputatie van de provinciale raad van Brabant de beslissing van de gemeenteraad niet goedkeurde, steunende op

de considerans: «... dat, gezien de Raad van State zich nog niet had uitgesproken over het ingestelde beroep, de beslissing van de gemeenteraad van Scherpenheuvel, die tot een nieuwe benoeming van een gemeentesecretaris in vast verband overgegaan is, als voorbarig dient beschouwd; ... dat, zich steunende op voornoemd koninklijk besluit dd. 15 September 1951, de Bestendige Deputatie zich bovendien wegens voorbarigheid over de gedane benoeming dient te onthouden zolang geen gerechtelijke beslissing het onderzoek besloten heeft»;

Overwegende dat de gouverneur, bij toepassing van artikel 125 der provinciale wet, op 25 Januari 1952 beroep instelde tegen deze beslissing en terzelfdertijd aan de Bestendige Deputatie van dit beroep kennis gaf; dat, bij schrijven van 22 Februari 1952, de Procureur des Konings bij de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven aan de raadsman van Debruyn Th. liet weten dat de klacht van Branders M. tegen Debruyn Th. zonder gevolg was gesteld; dat ten slotte bij het bestreden koninklijk besluit de beslissing der Bestendige Deputatie werd vernietigd; dat het steunde op de volgende considerans: «... dat het bij de Raad van State ingestelde beroep niet tot gevolg heeft de uitvoering van Ons besluit te schorsen; ... dat, blijkens een door de Procureur des Konings bij het parket der Rechtbank van eerste aanleg te Leuven verstrekt attest, de klacht tegen de heer Debruyn Theofiel zonder gevolg gelaten werd; ... dat dienvolgens de door de Bestendige Deputatie van de provinciale raad van Brabant ingeroepen redenen volstrekt ongegrond zijn; dat het bovenbedoeld besluit van dit college derhalve het algemeen belang schaadt»;

Overwegende dat verzoeker inroept dat, op het ogenblik dat de gemeenteraad Debruyn Th. benoemde tot gemeentesecretaris, dit ambt niet vacant was, daar de Raad van State geen uitspraak had gedaan over het beroep tot vernietiging van het koninklijk besluit waarbij de benoeming van verzoeker tot gemeentesecretaris was vernietigd; dat verzoeker bovendien laat gelden dat het bestreden koninklijk besluit niet is ingegeven door het algemeen belang en in strijd is met een goede administratie;

Overwegende dat de tegenpartij terecht laat gelden dat het ambt van gemeentesecretaris ingevolge het koninklijk besluit van 15 September 1951 vacant was en het beroep bij de Raad van State, ingesteld bij het verzoekschrift dd. 30 October 1951, de uitvoering van dit koninklijk besluit niet heeft geschorst;

Overwegende dat het niet tot de bevoegdheid van de Raad van State behoort zich in de plaats te stellen van de bevoegde overheid om te oordelen of een beslissing der Bestendige Deputatie al dan niet met het algemeen belang overeenstemt, noch om te oordelen over de vereisten van een goed beleid; dat de Koning, door te oordelen dat de redenen, door de Bestendige Deputatie ingeroepen om zich niet uit te spreken over de bij artikel 109 der gemeentewet vereiste goedkeuring, het algemeen belang krenken, niet getreden is buiten de perken van het hem toekomend appreciatierecht; dat hij daardoor evenmin belet dat de Bestendige Deputatie op definitieve wijze stelling zou nemen betreffende de beslissing van de gemeenteraad, waarbij Debruyn Th. tot gemeentesecretaris wordt benoemd;

Besluit:

Artikel 1. Het beroep is verworpen.

Artikel 2. De betaling van het recht van 700 frank, hetzij 300 frank ten titel van kosten voor het inleidend verzoekschrift en 400 frank ten titel van kosten voor het verzoekschrift tot tussenkomst, valt ten laste van verzoeker Johannes Roger.

HOF VAN BEROEP TE GENT

Kamer van Inbeschuldigingstelling : 24 Maart 1953.

Voorzitter : M. Thienpont.

Raadsheren : M.M. De Vreese en Vanparijs.

Openbaar Ministerie : M. Dumon.

Advocaat : Mr J. Eeckhout.

Kindermoord en aanverwante misdrijven. — Bestanddelen.

Kindermoord (art. 396 W.v.S.) kan bestaan, zo de dood van het kind veroorzaakt is door een opzettelijke handeling of door een opzettelijke nalatigheid.

In het onderhavig geval heeft verdachte voormeld misdrijf niet gepleegd daar zij niet het oogmerk had om het kind te doden en het geenszins bewezen is, dat de dood van het kind het gevolg is geweest van de nalatigheid van de moeder.

Zodanige verwaarlozing van een kind, dat daardoor zijn gezondheid in gevaar wordt gebracht (art. 401bis W.v.S.) : dit misdrijf kan niet aanwezig zijn, wanneer blijkt dat de dader opzettelijk het kind van voeding of zorgen beroofd heeft gehouden met het oogmerk de dood te veroorzaken. In dat geval zouden de wettelijke bepalingen betreffende kindermoord, moord of doodslag moeten worden toegepast.

Art. 401bis. W.v.S. kan slechts toepassing vinden, indien de dader het kind opzettelijk zonder voedsel of zorgen heeft gelaten met de bedoeling of het bewustzijn zijn gezondheid in gevaar te brengen zonder echter het oogmerk te hebben de dood te veroorzaken.

Overigens moet de vraag worden gesteld, of art. 401bis, dat bij de wet van 15 Mei 1912 op de kinderscherming in het Wetboek van Strafrecht werd ingevoerd, wel de bescherming van het kind « bij zijn geboorte » d.w.z. tijdens de bevalling, bedoeld heeft. Men kan trouwens van oordeel zijn, dat de bepalingen van de artikelen 396 en 418 e.v. W.v.S. daartoe voldoende waren.

Dood door schuld (artt. 418 e.v. W.v.S.) : deze artt. zijn van toepassing indien bewezen is :

a) dat verdachte blijk heeft gegeven van gebrek aan vooruitzicht of voorzorg;

b) dat dit gebrek aan vooruitzicht of voorzorg de oorzaak van de dood is geweest.

Het zou onjuist zijn te beweren dat een zwangere vrouw zich zou hebben schuldig gemaakt aan « gebrek aan vooruitzicht of voorzorg » indien zij geen maatregelen heeft genomen om zich bij de verwachte bevalling door anderen te laten bijstaan.

Nalatigheid ten aanzien van het onderhoud van een kind (art. 420bis, W.v.S.) : de toepassing van dat artikel is in het onderhavige geval insgelijks uitgesloten om de hierboven bij de bespreking van de artt. 418 e.v. W.v.S. uiteengezette redenen.

Ook hier moet de vraag worden gesteld, of art. 420bis dat bij de wet van 15 Mei 1912 op de kinderscherming in het Wetboek van Strafrecht werd ingevoerd, wel de bescherming van het kind « bij zijn geboorte » bedoeld heeft.

Zo het O.M. niet op grond van het opportuniteitsbeginsel van vervolging heeft afgezien, kan de rechter, wanneer het O.M. eenmaal de strafvervolging heeft ingesteld, niet op grond van het opportuniteitsbeginsel de vervolging tegenhouden. (Anders de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling).

O. M. t/ X. en Y.

Gezien de processtukken, benevens de geschreven en ondertekende vordering luidende als volgt :

1. X...;

2. Y....

Verdacht van :

De eerste te G. en te D., op 30 December 1952;

A) Kindermoord te hebben gepleegd, om vrijwillig en met het oogmerk doodslag te hebben gepleegd op een kind bij zijn geboorte of dadelijk daarna, met de omstandigheid dat de verdachte als moeder de misdaad gepleegd heeft op haar onwettig kind;;

B) Met voorbedachte raad een kind, dat de volle leeftijd van 16 jaar niet had bereikt, opzettelijk beroofd te hebben van voeding of van zorgen, zodanig dat deze beroving, zonder het oogmerk om te doden gepleegd, nochtans de dood heeft veroorzaakt en met de omstandigheid dat het misdrijf gepleegd werd door de natuurlijke moeder;

C) Beiden meermaals in November en December 1951 en in 1952 vóór 30 Augustus 1952;

In het openbaar de zeden geschonden te hebben door handelingen, die de eerbaarheid kwetsen;

Gezien de beschikking der raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg te Gent dd. 19 Januari 1953, waarbij beslist werd dat er tegen beide verdachten generlei bezwaar bestaat en dat er geen aanleiding is tot vervolging;

Gezien het hoger beroep, door de heer Procureur des Konings te Gent tegen voormelde beschikking ingesteld op 20 Januari 1953;

Overwegende dat dit beroep ontvankelijk is en gedeeltelijk gegrond;

Overwegende dat uit het onderzoek de volgende feiten gebleken zijn :

X... Denise was sinds het einde van November 1951 met Y... verloofd;

Haar ouders hadden zich tegen de verloving verzet omdat ze oordeelden dat hun dochter nog te jong was. Zij had nochtans geenszins met Y... afgebroken en ontmoette hem dikwijls niettegenstaande de beslissing van haar ouders;

In December 1951, in de loop van de avond, had ze op het Storyplein te Gent voor de eerste maal geslachts-gemeenschap met haar verloofde. Enkele maanden daarna, vermoedende dat zij zwanger zou kunnen zijn, begaf zij zich tweemaal bij Dokter M., die haar bevestigde dat zij waarschijnlijk moeder zou worden.

Aan haar verloofde verklaarde zij dat, daar zij vreesde zwanger te zijn, zij een geneesheer geraadpleegd had, maar durfde haar werkelijke toestand niet kenbaar maken. Zij zegde hem integendeel dat de geneesheer haar bevestigd had dat zij niet zwanger was. Vroeger hadden de verloofden samen over een gebeurlijke zwangerschap gesproken. X... zegde dan « dat zij liever in het water zou springen » dan haar toestand aan haar ouders te moeten bekend maken.

Tot op het ogenblik van de geboorte kon niemand bemerken dat zij een kind verwachtte, noch haar moeder, noch haar werkgevers te Brussel, noch haar verloofde, met wie zij nochtans nog somtijds geslachts-verkeer onderhield, 's avonds, zonder zich uit te kleden, op het Storyplein te Gent. Zij had zich gedurende al de maanden van de zwangerschap zeer vast met een spannende keurslijf ingeriend, zodanig dat zij daardoor verwondingen aan haar lenden veroorzaakte.

Zij was zodanig voor haar ouders bevreesd, dat zij niets aan haar verloofde durfde zeggen; zij vreesde trouwens dat hij hun de toestand zou bekend maken.

Zij besliste derhalve zich aan het lot over te laten en aan de toekomst de zorg over te laten de toestand op te lossen. Zij besloot het kind alleen te laten geboren worden en geen enkele verzorgingsmaatregel te treffen, noch voor haar zelf, noch voor het kind. Zij wenste wellicht — zij heeft het trouwens gedurende het onder-

zoek verklaard — gedurende de bevalling te sterven. Zij wenste de schande en de verwijten van haar ouders niet te overleven.

Op Zaterdag 30 Augustus 1952 was ze zoals gewoonte, naar haar kantoor te Brussel gegaan. Zij werd aldaar ongesteld en had geweldige pijnen. Zij vroeg verlof en keerde naar Gent terug met de trein, die om 10.45 uur te Gent aankwam. Zij nam haar fiets en reed in de richting van de Leie. Aan de Sneppenbrug aangekomen, alwaar het zeer eenzaam was, is ze op de graskant gaan liggen. Gans alleen baarde zij het kind aldaar. Het kindje kwam ter wereld in stuitligging (d.w.z. met het achtervlak het eerst), hetgeen de ademhaling kon beletten, de ademhaling van slijm of vuil van de barens-weg veroorzakend, en de dood van het kind tot gevolg kon hebben.

Zij heeft het kind niet geholpen, waarschijnlijk omdat haar hevige pijnen haar zulks beletten. Het kindje kwam alleen uit haar lichaam. Zij sneed daarna de navelstreng door en maakte er een knoop in.

Het kind was levensloos.

Nadat zij enkele krachten teruggevonden had, nam zij het kindje in haar boodschaptas en keerde naar huis terug. Haar moeder stelde dan de werkelijke toestand vast en verwittigde de politie.

Y... werd bij zijn verloofde geroepen. Hij vernam toen voor het eerst dat zij zwanger was geweest. Hij besloot onmiddellijk in het huwelijk te treden. Op 8 November 1952 werd het huwelijk voltrokken.

Uit de deskundige onderzoeken is gebleken dat het kind aan een natuurlijke dood is overleden. Deze dood is te wijten aan verstikking door aspiratie van slijm in de luchtwegen. Het kind is te lang in de barens-wegen gebleven, daar het ter wereld is gekomen in stuitligging.

Overwegende dat de heer Procureur des Konings oordeelde dat X... het in art. 401bis W.v.S. bedoelde misdrijf gepleegd had en dat ze samen met haar verloofde op verscheidene stonden in het openbaar de zeden geschonden had. (Art. 385 S.W.B.);

Overwegende dat er geen aanwijzingen van schuld aangaande het eerste misdrijf voorhanden zijn en dat uit het onderzoek insgelijks gebleken is, dat de dood van het kind niet op grond van een andere strafbepaling ten laste van de eerste verdachte kan gelegd worden;

Overwegende trouwens dat benevens het misdrijf voorzien bij art. 401bis van het W.v.S. (en door de heer Procureur des Konings te Gent te laste gelegd) die, welke door de artikelen 396 (kindermoord), 419 (opzettelijke doding), 420bis (verzuim van onderhoud van een kind beneden de leeftijd van 16 jaar) van het W.v.S. bedoeld worden, evenmin ten laste van de verdachte kunnen gelegd worden;

A) Aangaande het feit bedoeld door de omschrijvingen A en B.

1. Kindermoord.

Overwegende dat die misdaad kan bestaan, wanneer de dood veroorzaakt werd zowel door een opzettelijke handeling als door een opzettelijke nalatigheid. Dat derhalve een kindermoord pleegt een moeder die met het opzet te doden haar kind wetens van de noodzakelijke zorgen berooft en zodoende de dood werkelijk veroorzaakt. Dat in een dergelijk geval het verzuim of de nalatigheid met een opzettelijke doodslag dient te worden gelijkgesteld (zie namelijk «Le délit d'omission» door José Vanderveeren — Revue de droit pénal et de criminologie — April 1950, blz. 681 en

volgende en in het bijzonder blz. 739 — zie ook studie van Trousse — Revue de droit pénal et de criminologie 1951 — bladz. 1109 en 1113).

Overwegende nochtans dat bedoeld misdrijf niet ten laste van de verdachte kan gelegd worden, daar ze niet het oogmerk had om te doden en dat het geenszins bewezen is dat de dood van het kind het gevolg is geweest van de nalatigheid van de moeder. Het kind is trouwens aan een natuurlijke dood gestorven en het is niet bewezen dat, indien een geneesheer, of een vroedvrouw of een ander persoon de gelegenheid had gehad de bevalling te vergemakkelijken, de dood niet zou ingetreden zijn.

2. Het bij art. 401bis W.v.S. bedoelde misdrijf.

Overwegende dat bedoeld misdrijf niet kan aanwezig zijn, wanneer uit de gegevens van het onderzoek mocht blijken, dat de dader «opzettelijk» het kind van voeding of zorgen beroofd heeft, met het opzet de dood te veroorzaken;

Dat in dat geval de wettelijke bepalingen in zake kindermoord, doodslag of moord zouden moeten worden toegepast;

Overwegende derhalve dat bedoeld artikel slechts kan toegepast worden, indien de dader opzettelijk het kind van zorgen of voeding beroofd heeft met de bedoeling of het bewustzijn zijn gezondheid te krenken, zonder nochtans de dood te willen veroorzaken. Indien in dergelijke omstandigheden de dood zou intreden, werd zij, wanneer artikel 401bis toepasselijk is, (zoals dat trouwens het geval is in artikel 401) door de dader niet gewild;

Overwegende dat uit het onderzoek gebleken is dat de verdachte nooit de bedoeling heeft gehad het kind van zorg of voeding te beroven, omdat zij trouwens aan het lot van dat kind op het ogenblik van de geboorte of daarna niet gedacht heeft. Dat zij overigens niet het minste belang had de gezondheid van het kind te krenken of te benadelen;

Overwegende dienvolgens dat de bepalingen van art. 401bis ter zake niet kunnen toegepast worden;

Overwegende overigens dat de vraag dient te worden gesteld of artikel 401bis, dat door de wet dd. 15 Mei 1912 op de kinderbescherming in ons Wetboek van Strafrecht ingelast werd, wel de bescherming van het kind «bij zijn geboorte», d.w.z. tijdens de bevalling, bedoeld heeft. Men kan trouwens van oordeel zijn, dat de bepalingen van de artikelen 396E en 418 en volgende van het W.v.S. daartoe voldoende waren.

3. De artikelen 418 en volgende van het W.v.S. (dood door schuld).

Overwegende dat bedoelde artikelen van toepassing zijn, indien bewezen is a) dat verdachte blijk gegeven heeft van gebrek aan vooruitzicht of voorzorg; b) dat bedoeld gebrek aan vooruitzicht of voorzorg de oorzaak van de dood is geweest;

Overwegende dat de enige fout, die ten laste van de verdachte zou kunnen gelegd worden en welke als een «gebrek aan vooruitzicht of voorzorg» zou kunnen bestempeld worden, hierin zou kunnen bestaan, dat zij niets gedaan had om zich bij de bevalling door derden te laten bijstaan en dat zij zelfs vastberaden beslist had gedurende de bevalling alleen te blijven;

Overwegende weliswaar dat het thans in onze hedendaagse beschaving een gewoonte geworden is bijna steeds beroep te doen op een geneesheer of een vroedvrouw of zelfs op vrienden om zich bij de verlossing te doen bijstaan, maar dat het onjuist zou zijn te beweren, dat de moeder een fout begaat of zich schuldig maakt

aan een « gebrek aan vooruitzicht of voorzorg » als bedoeld door de strafwet, indien zij, geen schikkingen of voorzorgsmaatregelen genomen heeft om die bijstand mogelijk te maken;

Dat het overigens des te moeilijker te rechtvaardigen of te dulden zou zijn een dergelijke fout ten laste van de aanstaande moeder te leggen, wanneer deze laatste, zoals hier, slechts de bedoeling had haar eigen leven op te offeren;

Overwegende dat het onderzoek verder niet bewezen heeft dat de afwezigheid van elke bijstand tijdens de bevalling of onmiddellijk daarna de noodzakelijke en onbetwistbare oorzaak van de dood van het kind is geweest;

Dat Professor Thomas op 29 September 1952 aan de heer Onderzoeksrechter verklaarde :

« Nochtans moest deze baring geschied zijn in een moederhuis, alwaar een geneesheer onmiddellijk zijn bijstand kon verlenen, zou waarschijnlijk het kind geleefd hebben... »

4. Artikel 420bis W.v.S.

Overwegende dat om de eerste redenen, die hierboven, naar aanleiding van de bespreking van de bepalingen van de artikelen 418, 419 en 420 van het W.v.S., uiteengezet werden, de toepassing van art. 420bis ten deze insgelijks uitgesloten is;

Overwegende dat hier insgelijks de vraag dient te worden gesteld of artikel 420bis, dat door de wet dd. 15 Mei 1912 op de kinderbescherming in ons Wetboek van Strafrecht werd ingelast, wel de bescherming van het kind « bij zijn geboorte » bedoeld heeft;

Overwegende dienvolgens dat, wat het feit betreft, dat aanleiding gaf tot de omschrijvingen A en B hierboven bedoeld er noch misdaad, noch wanbedrijf, noch een overtreding bestaat en dat er tegen de verdachte generlei bezwaar bestaat;

B. Aangaande het feit bedoeld door de omschrijving (art. 385 W.v.S.).

Overwegende dat, vermits de verdachten sinds het begin van het onderzoek hun bedoeling te kennen hadden gegeven met elkaar in het huwelijk te treden en bedoeld huwelijk werkelijk op 8 November 1952 gesloten werd, het wellicht aanbeveling verdiende gebruik te maken van het « opportuniteitsbeginsel », door de wet erkend en geen rechterlijke vervolgingen wegens voormeld feit in te leiden;

Overwegende nochtans dat, zodra de openbare vordering ingesteld werd de Rechter niet bevoegd is ze om redenen van « opportuniteit » te belemmeren;

Overwegende dat ter zake onbetwistbare bezwaren voorhanden zijn. Dat de verwijzing naar de bevoegde rechtsmacht derhalve geboden is;

Om deze redenen,

Gelet op de artikelen 128, 135, 217, 218, 223, 229 en 230 van het Wetboek van Strafvordering, art. 140 van de wet dd. 18 Juni 1869, aangevuld door de wet dd. 4 September 1891 en de wet dd. 15 Juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken;

Vordert, dat het aan het Hof, Kamer van Inbeschuigingstelling behage, op grond van de beweegredenen en wetsbepalingen hierboven vermeld, de bestreden beschikking :

1) te bevestigen, wat het feit betreft bedoeld door de omschrijvingen A en B;

2) Ze te niet doen wat het feit C betreft en, beslissende met eenparigheid van stemmen, de verdachten naar de correctionele rechtbank te verwijzen.

.....

Het Hof; gelet op de artikelen 13.24 der wet van 15 Juni 1935;

Overwegende de beweegredenen van de bestreden beschikking;

Ontvangt het beroep, verklaart het ongegrond;

Bevestigt de bestreden beschikking.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

12e Kamer. — 17 December 1953.

Voorzitter : M. Vullers.

O.M. : M. Dumont.

Advocaten: Mrs E. Ooms en J. De Cuypere loco Musing.

Arbeidsongeval. — Banket van handelsreizigers als uitvoering van de arbeidsovereenkomst. — Begrip « weg van het werk naar huis ».

Het deelnemen aan een banket van handelsreizigers, ingericht en bijgewoond door hun werkgever, moet worden beschouwd als uitvoering van de arbeidsovereenkomst. — Het begrip « weg van het werk naar huis » dient te worden uitgelegd als de geregeld, gewoonlijk en binnen normale tijd afgelegde weg.

N. V. La Providence t/Truyen.

Gezien de voorafgaande procedure en namelijk, in regelmatige vorm voorgelegd :

1) het vonnis waartegen hoger beroep, op tegenspraak tussen partijen gewezen door de Vrederechter van het kanton Wolvertem, de negentiende Juni 1952 waarvoor geen akte van betekening werd overgelegd, enz. ;

Overwegende dat het tijdig ingestelde hoger beroep regelmatig is naar de vorm; dat zijn ontvankelijkheid overigens niet betwist wordt ;

I. — In feite :

Overwegende dat op Zaterdag 29 September 1951 de firma Rath en Doodheefver N. V. haar handelsreizigers op een banket te Brussel uitgenodigd had; dat het banket te 20 uur aanving om rond 23 uur 30' te eindigen, ogenblik waarop de werkgever Doodheefver de vergadering verliet ;

Overwegende dat, na dit banket, alle genodigden in een herberg op de Grote Markt te Brussel samen kwamen en aldaar om 0 uur 30' afscheid namen ;

Overwegende dat wijlen M. met enkele vrienden zich vandaar naar een herberg te Laken heeft begeven en rond 3 uur deze gelegenheid heeft verlaten om een collega uit Hasselt naar het Noordstation te brengen; dat hij rond 3 uur 15' afscheid nam ;

Overwegende dat verder van het slachtoffer geen spoor meer te vinden is tot het ogenblik van het verkeersongeval hetwelk zich op de autobaan te Wolvertem om 6 uur 30' voordeed ;

Overwegende dat naast de auto een onaangestoken sigaret en een aansteker gevonden werden alsook monsters behangselpapier ;

II. — In rechte :

Overwegende dat appellante een verzekeringsovereenkomst met de N.V. Rath en Doodheefver heeft gesloten tegen arbeidsongevallen; dat het slachtoffer in dienst dezer vennootschap was ;

Overwegende dat appellante hoger beroep aangetekend heeft tegen het vonnis, waarbij het karakter van arbeidsongeval werd erkend, dat zij aanvoert :

a) dat het bijwonen van het door de werkgever ingericht banket voor wijlen M. geen arbeidsverplichting uitmaakte en in ieder geval niet noodzakelijkerwijze als een uitvoering van het arbeidscontract moet beschouwd worden ;

b) dat het ongeval zich niet heeft voorgedaan langs de weg van het werk naar huis, die uiteraard de normale weg moet zijn; dat namelijk de normale weg binnen een normale tijd afgelegd moet worden ;

c) dat het ongeval niet te wijten is aan het risico van bedoelde weg, noch aan verscheidene zware fouten van het slachtoffer ;

A. Wat het bijwonen van het banket aangaat :

Overwegende dat het banket, waarop alle handelsreizigers uitgenodigd werden door de werkgever, als een handelsbijeenkomst werd beschouwd (P.V. nummer 5254) ; dat de werkgever bij het banket aanwezig was en zich onmiddellijk daarna terugtrok ;

Overwegende dat, welke ook de wijze weze, waarop zij werd ingericht — in casu een banket — dergelijke handelsbijeenkomst deel uitmaakte van het verrichtingencomplex van het arbeidscontract; dat inderdaad de werkgever bij zijn aanwezigheid zijn toezicht heeft uitgeoefend en de handelsreizigers tot het bijwonen van deze gelegenheid moreel en juridisch werden verplicht;

B. Wat de weg van werk naar huis aangaat :

Overwegende dat het begrip van de « weg van werk naar huis » dient uitgelegd te worden in de zin van de normale weg, d.w.z. de gerege'd, gewoonlijk en binnen een normale tijd afgelegde weg ;

Overwegende dat het slachtoffer te Antwerpen woonde en het ongeval zich op de autobaan Brussel - Antwerpen ter hoogte van Wolvertem heeft voorgedaan, derhalve op de weg leidende naar de gewone woonplaats ;

Overwegende dat om 23 uur 30' de werkgever het gezelschap heeft verlaten en aan de handelsbijeenkomst als arbeidsverplichting een einde heeft gesteld; dat van dit ogenblik af de weg van werk naar huis begon, terwijl het ongeval meer dan zes uur daarna is gebeurd ;

Overwegende dat de genodigden een korte tijd in een herberg zijn gebleven om rond 12 uur 30' van elkaar afscheid te nemen; dat dit kort en na een banket gebruikelijke oponthoud redelijkerwijze als een voorbereidende fase van het uiteengaan voorkomt en onder het begrip van de normale weg naar huis gebracht kan worden ;

Overwegende dat wijlen M. met vrienden een herberg te Laken heeft bezocht om rond 3 uur een collega naar het Noordstation te brengen; dat hij daarna ergens is blijven hangen tot 6 uur in de morgen; dat, buiten elke vergeefse gissing omtrent de reden van dit lang oponthoud, het dossier daarover geen ander positief element verstrekt dan de verklaring van Deschuyffeleer Robert aangaande de levenswijze van het slachtoffer « dat bekend stond als iemand die soms nog al lang en laat uitging » (P.V. nr 48.43) ;

Overwegende dat er door geïntimeerde, oorspronkelijke aanlegster, geen rechtvaardiging van dit lang oponthoud wordt aangevoerd; dat de Rechtbank constateerde: a) dat het slachtoffer zonder geld en zelfs zonder identiteitskaart dood werd aangetroffen, alhoewel volgens de verklaringen van familieleden het altijd met veel geld op zak uitging, b) dat ondanks het mistig weder andere genodigden na het uiteengaan rechtstreeks naar huis (Luik) zijn teruggereden ;

Overwegende dat het bezoeken, laat in de nacht en na een banket, van een herberg waar gedronken en met tafelvoetbal gespeeld werd, en daarna het oponthoud ergens tot 6 uur in de morgen, waarvan geen rechtvaardiging kan voorgebracht worden, aannemelijk maken dat wijlen M., op het ogenblik van het ongeval zich niet op de normale terugweg naar huis bevond, d.i. op de gerege'd, gewoonlijk en binnen de normale tijd afgelegde weg.

Om deze redenen,

De Rechtbank, recht sprekende op tegenspraak in hoger beroep ;

Gehoord de heer Dumont, Substituut-Procureur des Konings, in zijn eensluidend advies ;

Alle andere conclusiën verwerpende ;

Verklaart het beroep ontvankelijk en, behalve wat de kosten, aangaat gegrond.

Doet het vonnis waartegen beroep te niet in diër mate ;

Opnieuw uitsprekende :

Verklaart de oorspronkelijke vordering ongegrond.

Verwijst appellante tot de kosten van hoger beroep. (Wet van 20 Maart 1948).

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer. — 29 Januari 1953.

Voorzitter : M. Van Hove.

Rechters : M.M. Serck en Temmerman.

Advocaten : Mrs Geirlandt en Jan Ronse.

Verjaring. — De verjaring krachtens de wet van 1 Mei 1913 is niet van toepassing op de vorderingen van aannemers.

De verjaring krachtens de wet van 1 Mei 1913 slaat alleen op de vorderingen van kleinhandelaars en ambachtslieden, doch niet op die van aannemers.

Verschraege t/ Van Acker.

Overwegende dat de vordering, zoals zij in de laatste conclusies van de eiser nader wordt toegelicht, ertoe strekt betaling te bekomen van 57.874,33 frank, met rente en kosten, voor afrekening van een aanneming van bouwwerken ;

Overwegende dat de verweerder de verjaring van de eis inroept, althans ten gronde betwist enig bedrag aan de eiser verschuldigd te zijn ;

I. *Omtrent de verjaring :*

Overwegende dat de verjaring krachtens de wet van 1 Mei 1913 de schuldvordering betreft van kleinhandelaars en ambachtslieden en derhalve niet toepasselijk is op die van de aannemers (Delvaux, Droit des bâtisseurs, deel II, n° 378; Rép. Prat. v° Prescription en matière civile, n°s 679, 681 en 719) ; dat het opgeworpen middel aldus faalt ;

.....
(het overige is zonder belang.)

VLAAMSE JURISTEN

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

WERKRECHTERSRAAD IN BEROEP TE GENT

28 September 1953.

Voorzitter : F. Duchène.

Advocaten : Mr Roose en Cosaert.

Ondernemingsraad. — Vakverenigingen, die geen rechtspersoonlijkheid bezitten, kunnen in rechten niet optreden.

Vakverenigingen, die geen rechtspersoonlijkheid bezitten, kunnen in geschillen in verband met de ondernemingsraden niet in rechten optreden.

P.v.b.a. Carrosserie Jonckheere t/ Sobry.

1. Ten aanzien der feiten (zie vorige vonnissen).

2. Ten aanzien van het recht :

Gezien het arrest van het Hof van Cassatie dd. 22 November 1951, waarbij het arrest van het Arbeidsgerechtshof te Brugge, dd. 4 September 1950, houdende bevestiging van het bestreden vonnis, verbroken wordt en de zaak naar het Arbeidsgerechtshof van Beroep te Gent verwezen wordt.

Ten aanzien van het recht :

Aangezien appellante tegen de ingediende klacht twee gronden van niet-ontvankelijkheid aanvoert :

Dat zij namelijk beweert dat de klacht niet ontvankelijk is om reden dat :

1) zij werd gedaan door een vereniging die geen rechtspersoonlijkheid bezit, en 2) zij niet voorafgegaan werd door een oproeping in verzoening;

Aangezien het duidelijk is dat de geïntimeerden Sobry en Soete, toen zij de klacht indienden, opgetreden zijn als vertegenwoordigers van het A.C.V. en de Christelijke Centrale der Metaalbewerkers, aangesloten bij het A.C.V.;

Dat zij genhandeld hebben in hoedanigheid van secretarissen van deze arbeidsorganisaties;

Dat zulks blijkt uit de bewoordingen van hun klacht en uit het feit dat in al de gedingstukken de geïntimeerden een enkel adres opgeven, namelijk dat waar de zetel van bedoelde arbeidsorganisatie is gevestigd, en geenszins hun persoonlijke woonplaats vermelden;

Aangezien de betwistingen die omtrent de ondernemingsraden oprijzen, geschillen zijn waarop dienen toegepast te worden de wettelijke bepalingen der rechtspleging aan dewelke zij onderworpen zijn;

Aangezien volgens deze wettelijke bepalingen van rechtspleging alleen de natuurlijke personen en de rechtspersonen in rechte kunnen staan;

dat een wezen dat juridisch en wettelijk niet bestaat niet kan vertegenwoordigd worden in een rechtsgeding;

Dat in het onderwerpelijk geval de klacht ingediend door geïntimeerden, gedaan werd ten name van een feitelijke vereniging die de rechtspersoonlijkheid niet bezit en bijgevolg niet in rechte bestaat;

Dat deze klacht dus niet ontvankelijk is;

Aangezien om de ontvankelijkheid der klacht te doen aannemen men tevergeefs zich zou beroepen op artikel 9 van het Besluit van de Regent dd. 11 Januari 1950, dat aan elke betrokken organisatie het recht toekent om bij de Werkrechtssraad klacht tegen de verkiezing van de ondernemingsraden in te dienen;

Dat dit besluit de van kracht zijnde wetgeving op dit gebied niet wijzigt en geenszins de betrokken organi-

saties ontheft van de verplichting zich te gedragen naar de wettelijke regelen betreffende het optreden en het verschijnen in rechte; dat trouwens alleen door een wet aan deze regelen een uitzondering zou kunnen gemaakt worden;

Om deze redenen :

Het Arbeidsgerechtshof te Gent, Kamer voor Werklieden,

recht doende op tegenspraak,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Alle verdere besluiten van de hand wijzende;

Verklaart het beroep ontvankelijk; er over beslissende, doet te niet het vonnis waartegen beroep; opnieuw wijzende, verklaart de klacht ingediend door de geïntimeerden niet ontvankelijk, daar deze klacht gedaan werd ten name van een vereniging die geen rechtspersoonlijkheid heeft;

Veroordeelt geïntimeerden tot de kosten van de beide instanties.

NOOT : De vonnissen van de Werkrechtssraden te Roeselare en te Brugge werden reeds besproken in de A.P.R. : Ondernemingsraad, n° 139. Het arrest van het Hof van Verbreking en het daarop volgend vonnis van de Werkrechtssraad in Beroep te Gent laat ons toe de gestelde vragen van dichterbij na te zien.

De feiten :

Een onderneming ontvangt de candidaturen voor de aanstaande verkiezingen voor de ondernemingsraad. De werkgever oordeelt dat een kandidaat niet aan de gestelde eisen voldoet en schrapt zelf zijn naam op de kiesbiljetten. Klacht wordt ingediend voor de bevoegde Werkrechtssraad door twee secretarissen van het vakverbond; de Werkrechtssraad vonnist, echter niet binnen de voorgeschreven termijn van 60 dagen.

De betwistingen.

1) Heeft de werkgever het recht eigenmachtig een naam te schrappen op de lijst, zoals deze door de vakvereniging werd voorgedragen?

2) Kan een klacht ingediend worden door de vakvereniging die geen rechtspersoonlijkheid bezit?

3) Kunnen de secretarissen van bedoelde vakvereniging dit zelf doen?

4) Moet de procedure voorafgegaan zijn door een oproeping in verzoening?

5) Moet de Werkrechtssraad vonnis wijzen binnen de 60 dagen?

Vooropgestelde oplossingen en kritiek :

1) Ongetwijfeld heeft de werkgever dat recht niet. Artikel 7 van het Besluit van de Regent van 13 Juli 1949 is dienaangaande duidelijk genoeg : « Binnen de twee dagen zullen de *arbeiders* alle opmerkingen kunnen doen ». Indien de werkgever iets aan te merken heeft op een ingebrachte candidatuur, dan kan hij die na de verkiezingen aanvallen. De vonnissen van Roeselare en Brugge hebben dus terecht negatief geantwoord op de eerste vraag (zie A.P.R. Ondernemingsraad, n° 50).

2) Op de tweede vraag antwoordt de meerderheid van onze rechtspraak eveneens negatief (zie A.P.R. Ondernemingsraad, n°s 137 en 139 en de aangehaalde rechtspraak). Het is niet omdat de procedure ingeleid wordt door een klacht — zoals de Werkrechtssraad

te Roeselare argumenteert — dat de rechtspersoonlijkheid overbodig zou zijn. Het valt ten andere te betwijfelen of deze klachtprocedure regelmatig is (zie A.P.R. n° 144).

Het vonnis van de Werkrechtssraad te Gent is dan ook in overeenstemming met de klassieke opvatting: verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid kunnen niet in rechte optreden. (Zie, wat de syndicaten aangaat, Abel en Lagasse: « Code Industriel Belge », I, 1077, en P. B., t.w. « Associations Ouvrières », n° 5. Zie eveneens de Franse rechtsleer: Houpin: « Traité général des Sociétés et des Associations », I, n° 35 vgl. ... la société ne pourra ester en justice que dans la personne des associés qui devront tous figurer en nom dans l'instance... » en de aangehaalde rechtspraak die dit principe verzacht, nl. indien de tegenpartij deze exceptie niet opwerpt. Met voor Frankrijk dit verschil nochtans, dat de vakverenigingen er sinds lang in rechte mogen optreden in het voordeel van hun leden, wat trouwens vanzelfsprekend geworden is sedert de Franse wet van 12 Maart 1920.

In gelijkaardige zin zie het arrest van Luik van 28 Januari 1924 (Rev. Prat. Soc. 1924, 2560), en recenter het arrest van de Raad van State van 28 Maart 1948 (Rev. Prat. Soc. 1950, 4122), waar de eis van het Nationaal Verbond der Technische Ingenieurs door de Raad om dezelfde reden wordt afgewezen, omdat het zich als vereniging zonder rechtspersoonlijkheid niet in rechte kan laten vertegenwoordigen door zijn voorzitter en secretaris. Waren de secretarissen in dit geval in naam van de aangesloten leden der vakvereniging opgetreden, dan hadden zij zich wellicht op de brede opvatting, waarmede thans de regel « nul ne plaide par procureur » wordt toegepast, kunnen beroepen (zie J. Goedseels in een noot, waarin de oplossing van bovengenoemd arrest van de Raad van State wordt aangevallen, Rev. Prat. Soc. 1950, n° 4122): « Nous estimons donc qu'en général les gérants d'une association non personnelle agissent sagement en faisant leur procédure non pas seulement au nom de leur organisme, mais comme mandataires des associés ». Men kan echter onmogelijk beweren dat zij in naam van de leden der vakvereniging optreden. Zij handelden als organen der vakvereniging zelf. De rechtsleer ontzegt hen dan ook het recht de eis in te stellen (zie De Page, V, n° 9, B, en R.P.D.B., t.w. Action, n° 179: Les associations ne peuvent ester en justice que si elles sont dotées de personnalité civile — les principes sont d'ordre public).

Men kan zich echter afvragen of de vakverenigingen in dit speciaal geval geen zekere rechtspersoonlijkheid hebben verkregen om in deze aangelegenheid althans in rechte te kunnen optreden. Verplicht inderdaad deze onmogelijkheid de syndicaten niet lijdzaam toe te zien wanneer hun belangen worden geschaad? Zij hebben toch inzake ondernemingsraden een uitzonderlijke positie te verdedigen, meer nog een speciaal geprivilegieerd monopolium (zij alleen kunnen lijsten indienen b.v.). Zou het rechtvaardig zijn hen zo uitgebreide rechten toe te kennen zonder hen tevens de middelen te geven om deze te verdedigen? Mag men dan niet veronderstellen dat de wetgever hen impliciet de rechtspersoonlijkheid heeft toegekend, althans om in rechte op te treden? Daarop moet eerst en vooral geantwoord worden dat er in de voorbereidende werken niets te vinden is dat op een dergelijke oplossing wijst. En verder, dat de vakverenigingen de rechtspersoonlijkheid kunnen bekomen indien zij daar het nodige voor doen: de wet van 27 Juni 1921 op de V.Z.W.D. en de wet van 31 Maart 1898 op de beroepsverenigingen staat voor hen open. Maar — om redenen die hier niet verder worden uitgediept —

wensen zij voor het ogenblik deze rechtspersoonlijkheid niet. Het is in dit verband typisch de laatste wijzigingen na te gaan die door het koninklijk besluit van 26 September 1953 aan de inrichtingen der werkloosheidsdiensten gebracht werden en o.a. in artikel 85. De vorige tekst (koninklijk besluit 13 December 1951) bepaalde dat de werknemersorganisaties die de uitbetalingen wensten op zich te nemen, door de Koning konden erkend worden en aldus de rechtspersoonlijkheid verkrijgen. Thans is dit bijna onopgemerkt gewijzigd en spreekt artikel 85 van « bijzondere organisaties welke door de werknemersorganisaties opgericht zijn... », aldus ontsnappen de vakverenigingen zelf aan de rechtspersoonlijkheid.

Dit alles om er op te wijzen dat de syndicaten de rechtspersoonlijkheid kunnen verkrijgen indien zij daartoe het nodige doen en bijgevolg wel de mogelijkheid hebben om de belangen die hen werden toevertrouwd ook in rechte te verdedigen.

3) Ook de secretarissen van de vakverenigingen kunnen geen klacht indienen: immers ofwel doen zij het in naam van de vakvereniging die geen rechtspersoonlijkheid bezit en wat deze niet kon doen, kunnen zij a fortiori in dezer naam niet doen. Anderszijds kunnen zij ook niet in eigen naam optreden, vermits zij persoonlijk geen belang bij de zaak hebben. Naar mijn oordeel was de eerste belanghebbende in deze aangelegenheid de arbeider zelf. Hij had er alle voordeel bij op de lijst te staan vermits zijn verkiezing ervan afhing. Het was dus aangewezen dat hij zelf de klacht indiende.

4) Vervolgens nog een opmerking betreffende de voorafgaande oproeping in verzoening. Het vonnis van Roeselare meent dat de verzoeningspoging voor de Werkrechtssraad overbodig was, vermits de zaak aanhangig gemaakt werd door een klacht.

Deze opvatting zou moeilijk kunnen bijgetreden worden. Inderdaad is de procedure voor de Werkrechtssraad wettelijk geregeld. En zelfs al had de wetgever de toelating gegeven aan de uitvoerende macht om deze procedure te wijzigen (wat m.i. niet het geval is) dan nog zou hier een verzoeningspoging moeten plaats grijpen om de eenvoudige reden dat het Besluit van de Regent de procedure op dit punt in niets heeft veranderd. Wel heeft een ander Besluit van de Regent dit gedaan (nl. Besluit van Regent 23 November 1949), maar dit is ter zake niet van toepassing. Men kan moeilijk beweren dat de afschaffing impliciet uit het Besluit van de Regent van 13 Juli 1949 voortspuit, want dan had het voor de wetgever geen zin dit in een ander besluit (23 November 1949) uitdrukkelijk te moeten doen.

5) De termijn van 60 dagen, binnen dewelke de Werkrechtssraad het vonnis moet vellen, is natuurlijk niet op straffe van nietigheid voorgeschreven (zie artikel 30 Besluit van de Regent van 23 November 1949, gewijzigd door het Besluit van de Regent dd. 11 Januari 1950). Daarin beslissen de vonnissen van Roeselare en Brugge zeer terecht, hoewel dit wettelijk voorschrift geen wens is maar een dringende wijziging om met spoed te vonnissen. Men mag ten andere bij dit alles betreuren dat geen snellere procedure door de wetgever werd uitgedacht; wij staan hier immers voor verkiezingen die in Maart 1950 plaats hadden; het laatste vonnis van Gent dagteekent van 23 September 1953. Ware het anders uitgevallen, dan had een onbevoegde ondernemingsraad gedurende drie jaar gewerkt: *het is onontbeerlijk dat de wetgever vóór de volgende verkiezingen, waar een veel groter aantal bedrijven zullen bij te pas komen, een eenvoudige en snelle procedure uitwerkt om alle verkiezingsmoeilijkheden op te lossen.*

Het is wel te betreuren dat het Hof van Verbreking slechts over een nevenkwesitie had te oordelen en de opgeworpen rechtsvragen niet heeft kunnen beantwoorden om aldus in enkele punten een definitieve oplossing vast te leggen.

J. Steyaert,
Advocaat bij het
Hof van Beroep te Gent.

WERKRECHTERSRAAD IN BEROEP TE BRUGGE

4 September 1950.

Voorzitter : M. Van Rollegheem.

Ondernemingsraad. — Verkiezing van afgevaardigden. — Geen verplichting op straf van nietigheid van de Werkrechtersraad om binnen zestig dagen na het indienen van klachten daarover uitspraak te doen. — Geen oproeping in verzoening vereist. — Werkgever niet gerechtigd een kandidaat eigenmachtig te weren.

De niet-inachtneming van de bij artikel 30 van het Besluit van de Regent dd. 13 Juli 1949 (gewijzigd bij Besluit van de Regent dd. 11 Januari 1950, artikel 9) bepaalde termijn van 60 dagen, binnen dewelke door de Werkrechtersraad over de ingediende klachten in verband met de verkiezing van afgevaardigden in de ondernemingsraden moet worden beslist, heeft geen nietigheid noch enig andere sanctie ten gevolge.

Een oproeping in verzoening is niet vereist voor de ontvankelijkheid van het beroep op de Werkrechtersraad. Dit beroep wordt aanhangig gemaakt door de klacht.

De werkgever is niet gerechtigd de door een vakvereniging voorgestelde kandidaat eigenmachtig te weren.

P.v.b.a. Carrosserie Jonckheere t/ Soete en Sobry.

I. Over de nietigheid van de procedure na 10 Mei 1950 gevoerd :

Overwegende dat artikel 9 van het Besluit van de Regent van 11 Januari 1950, hetwelk artikel 30 van het Besluit van de Regent dd. 13 Juli 1949 wijzigt, bepaalt dat binnen de 60 dagen na de klacht uitspraak dient gedaan;

Overwegende dat de klacht dateert van 10 Maart 1950; dat de zaak ingeleid werd ter zitting van 23 Maart 1950, dat ze werd uitgesteld tot 4 Mei 1950; dat gezien de opgeworpen exceptie van onbevoegdheid op 9 Mei 1950 de zaak verzonden werd naar de Gemengde Kamer;

Overwegende dat de houding van gedaagde, die om uitstel verzocht (bewijs: brief dd. 18 Maart 1950, gericht door de raadsman van beroepster aan de heer Sobry, waarbij hij bericht uitstel op een maand te vragen); en vervolgens de onbevoegdheid opwierp, de toepassing van de ingeroepen tekst onmogelijk heeft gemaakt;

Overwegende dat overigens binnen de 60 dagen een vonnis werd gewezen;

Overwegende dat de wetging inzake geen sanctie voorziet bij niet eerbiediging (W.B. Pr., artikel 1030, alinea 1, en artikel 173; Braas : Précis de procédure civile, id., 1944, artikel 980);

II. Over de ontvankelijkheid :

A. Overwegende dat de beroepster opwerpt dat de eis niet ontvankelijk is, daar de eisers geen rechtspersoonlijkheid bezitten;

Overwegende dat deze thesis van beroepster in

rechte niet gegrond is (W.B.R. Brussel, dd. 24 Januari 1950 en T.G.R. 1950, blz. 25; W.R.R. Gent, dd. 24 April 1950, en T.G.R. 1950, blz. 130);

Ook wat de klacht betreft dient opgemerkt dat de klacht uitgaat van twee natuurlijke personen : Sobry Georges en Soete Marcel; dat het niet het Algemeen Christelijk Vakverbond en de Christelijke Centrale der Metaalbewerders van België zijn, die klacht indienen, doch de twee voornoemde personen, die secretarissen van deze organismen zijn; dat de vonnissen in eerste aanleg gevelde, werden uitgesproken in zake Sobry en Soete contra p.v.b.a. Carrosserie Jonckheere; dat ook beroepster dezelfde twee personen dagvaardde;

B. Overwegende dat beroepster ook nog opwerpt dat de eis niet ontvankelijk is bij gebrek aan oproeping in verzoening;

Overwegende dat de reglementering inzake een speciale procedure voorziet, die van oproeping in verzoening geen gewag maakt;

Overwegende dat inderdaad de betwisting ingeleid wordt door een klacht;

dat die klacht gelijk staat met de dagvaarding in rechte en dat van oproeping in verzoening, geen sprake is; (Contra : Werkrechtersraad Beroep Brussel, dd. 27 Februari 1950, in J. T. 1950, blz. 247; zie artikel 8 in fine van het Besluit van de Regent dd. 23 November 1949 tot vaststelling van de voorwaarde tot kiesrecht en van de procedure voor de opmaking der kiezerslijsten; zie nota onder voornoemd arrest);

III. Ten gronde :

Overwegende dat de eerste Rechter met recht geoordeeld heeft dat de kwestie die dient opgelost, niet is te weten indien Maes Alberic al dan niet de wettelijke voorwaarden vervulde om zijn candidatuur te stellen, maar wel indien de werkgeefster het recht had zijn naam te schrappen;

Overwegende dat beroepster beweert dat Maes Alberic zijn candidatuur niet kan stellen omdat hij niet gedurende zes opeenvolgende maanden in haar dienst stond;

Overwegende dat Maes volgens beroepster na op 5 Augustus 1949 afgedankt te zijn geweest, terug in dienst trad op 10 October 1949; dat beroepster integendeel beweren dat de dienstperiode van Maes onderbroken werd door onvrijwillige werkloosheid; dat geen van beide partijen daaromtrent een bewijs voorbrengen;

Overwegende dat artikel 19, 2°, van de wet dd. 20 September 1948, houdende organisatie van het bedrijfsleven, bepaalt dat om verkiesbaar te zijn men onder meer ten minste zes maanden in de onderneming werkzaam moet zijn;

Overwegende dat de commentatoren dezer wetgeving aannemen dat de kandidaat op een ononderbroken wijze werkzaam moet zijn geweest (« De Ondernemingsraden », uitgegeven door het Verbond der Belgische Nijverheid, blz. 31, en nota van de heer Roch, algemeen directeur van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg), de gevallen van dienst-onderbreking door overmacht toegelaten;

Overwegende dat zeven leden van het veiligheidscomité van de onderneming op 15 Februari 1950 schriftelijk bezwaren indienden;

Overwegende dat na gevoerde briefwisseling beroepster eigenmachtig de naam van de kandidaat Maes op de stembriefjes wegliet;

Overwegende dat beroepster niet gemachtigd was uit eigen macht een beslissing te nemen en de naam van een voorgesteld kandidaat te weren; dat artikel 7 van het Besluit van de Regent dd. 13 Juli 1949, waarbij de verkiezing van de afgevaardigden van het personeel

bij de ondernemingsraden wordt ingericht, voorschrijft dat het ondernemingshoofd de opmerking uitgaande van de *arbeiders*, die op de kieslijsten staan, over de voordracht van de kandidaten, aan de betrokken organisatie moet overmaken; dat deze organisatie, zo zij het nuttig acht, de voorgedragen lijst mag wijzigen; dat daaruit volgt dat zo dit niet geschiedt de procedure omschreven in artikel 30 van hetzelfde Besluit van de Regent, zoals dit werd gewijzigd door artikel 9 van het Besluit van de Regent dd. 11 Januari 1950, dient gevolgd;

Overwegende dat vermits artikel 7 voornoemd, enkel de opmerkingen uitgaande van de arbeiders voorziet, dient aangenomen dat de patroon enkel beschikt over het rechtsmiddel van artikel 30 voornoemd;

Overwegende dat ook de stembrieven bij inbreuk op artikel 8, in fine, van het Besluit van de Regent dd. 13 Juli 1949 niet de namen van de kandidaten vermeldde;

Overwegende dat bijgevolg de litigieuze verkiezingen ongeldig zijn;

.....

WERKRECHTERSRAAD TE ROESELARE

Kamer voor Werklieden. — 15 Juni 1950.

Voorzitter : M. Jozef Vannieuwenhuysse.

Rechtskundig Bijzitter : M. Staessens.

Advocaat : Mr. P. Roose.

Ondernemingsraad. — Verkiezing van afgevaardigden. —

Geen vernichting op straf van nietigheid van de Werkrechtvaardersraad om binnen zestig dagen na het indienen van klachten daarover uitspraak te doen. — Ontvankelijkheid van ingediende klacht door vakvereniging. — Werkgever niet gerechtigd een kandidaat eigenmachtig te weren.

De niet-inachtneming van de bij artikel 30 van het Besluit van de Regent dd. 13 Juli 1949 (gewijzigd bij Besluit van de Regent dd. 11 Januari 1950, artikel 9) bepaalde termijn van 60 dagen, binnen dewelke door de Werkrechtvaardersraad over de ingediende klachten in verband met de verkiezing van afgevaardigden in de ondernemingsraden moet worden beslist, heeft geen nietigheid, noch enige andere sanctie ten gevolge.

Vakverenigingen, die geen rechtspersoonlijkheid bezitten, zijn gerechtigd de bij voornoemde wetsbepaling bedoelde klacht in te dienen.

De door een vakvereniging voorgestelde kandidaat, die door de werkgever eigenmachtig wordt geweerd, tast de daarop gevolgde verkiezing met nietigheid aan.

Sobry G., secretaris A.C.V., en Soete M. secretaris C.C.M. t/ Carrosserie Jonckheere, p.v.b.a.

Gezien het vonnis, gewezen door de Werkrechtvaardersraad, Kamer voor Werklieden, de 9e Mei 1950, en het vonnis gewezen door de Werkrechtvaardersraad, Gemengde Kamer, ter zitting van 25 Mei 1950;

Aangezien zo wat de onontvankelijkheid betreft als ten gronde de klagers en de verwerende firma volharden in hun besluiten genomen ter zitting van 4 Mei 1950, zoals deze samengevat zijn in het vonnis van 9 Mei 1950, door de zetelende Kamer gewezen;

Aangezien de verwerende firma bovendien besluit tot de nietigheid der procedure om reden de termijn van zestig dagen, voorzien door artikel 30 van het

Besluit van de Regent van 13 Juli 1949, gewijzigd door artikel 9 van het Besluit van de Regent van 11 Januari 1950, verstreken is;

dat deze wettelijke gebiedend zou zijn en de termijn van 60 dagen op straf van nietigheid door de wetgever voorgeschreven werd;

In feite :

Aangezien het vaststaat en niet betwist wordt;

dat het Algemeen Christen Werkersverbond bij de p.v.b.a. Carrosserie Jonckheere voor de verkiezing tot oprichting van de ondernemingsraad een lijst van werklidencandidaten heeft voorgedragen waarop de naam voorkwam van de heer Alberic Maes;

dat de p.v.b.a. Carrosserie Jonckheere de naam van Maes Alberic eigenmachtig geschrapt heeft, zodat deze kandidaat op de stembrieven niet voorkwam bij de verkiezing welke doorging op 6 Maart 1950;

dat op 10 Maart 1950 bij aangetekend schrijven klacht ingediend werd bij de Werkrechtvaardersraad te Roeselare, door de betrokken organisatie;

dat op 15 Maart 1950 de Werkrechtvaardersraad te Roeselare belanghebbende verzocht te verschijnen ter zitting van 23 Maart 1950, om te horen beslissen door de Kamer voor Werklieden, over de geldigheid der verkiezing;

dat de p.v.b.a. Carrosserie Jonckheere op de gestelde zitting liet gelden dat de zaak niet in staat was en uitstel vroeg van één maand;

dat de Raad dienvolgens de zaak stelde op 4 Mei 1950, eerste nuttige datum waarop de Kamer voor Werklieden zetelen zou;

In rechte :

Nietigheid der procedure :

Aangezien artikel 30 van het Besluit van de Regent van 13 Juli 1949, gewijzigd door artikel 9 van het Besluit van de Regent van 11 Januari 1950, inderdaad voorziet dat de Rechtbank, waarbij de zaak aanhangig gemaakt wordt, uitspraak moet doen over de geldigheid der verkiezingen binnen de 60 dagen na de klacht;

Aangezien het ongewijzigd artikel 30 een zuivere bestuurlijke procedure voorziet, waarbij de belanghebbenden niet eens gehoord werden en de termijn van 60 dagen voor deze procedure voorzien in het gewijzigd artikel behouden bleef;

Aangezien het voorschrift uitdrukkelijk noch de nietigheid noch enige sanctie hoegenaamd voorziet;

Aangezien luidens vaste rechtspraak de termijnen aan de Rechter gesteld voor het verlenen der vonnissen, dit niet op straf van nietigheid zijn, aldus artikel 13 W.B.R., artikel 190 alinea 3 W.S.V., artikelen 145 en 146 der wet van 18 Juni 1869, artikel 76 der wet op de Werkrechtvaardersraden;

Aangezien deze termijnen inderdaad door de wetgever gesteld worden in het belang ener goede rechtsbedeling en in deze zin door de Rechtbanken te begrijpen zijn als een dringende wens;

dat de fatale nietigheid als sanctie niet denkbaar is, het beoogde doel zou voorbijstreven en er tegen ingaan;

Aangezien de p.v.b.a. Jonckheere waar zij, na dien zij één maand uitstel bekam, ter zitting van 4 Mei 1950 tot de onbevoegdheid der Werkliedenkamer besloot, de Raad in de onmogelijkheid stelde ten gronde te vonnissen binnen de termijn van zestig dagen;

Wat de onontvankelijkheid betreft :

Aangezien de procedure voorzien door de wetgever inzake ondernemingsraden niet van privaatrechtelijke aard is;

Aangezien de klagers en de verwerende firma geen partij zijn in privaatrechtelijke zin;

Aangezien zulks blijkt uit de samenhang van de wetgeving inzake ondernemingsraden en des te begrijpelijker als men rekening houdt met de oorspronkelijke voorziene administratieve procedure, waarbij de belanghebbenden niet gehoord zouden zijn;

Aangezien men geen rechtspersoonlijkheid hoeft te bezitten om klacht te doen en in elk geval het recht klacht te doen uitdrukkelijk door de wetgeving ter zake van de betrokken organismen toegekend wordt, alhoewel de wetgever zal geweten hebben dat geen enkel vakverbond in het land over rechtspersoonlijkheid beschikt;

Ten gronde :

Aangezien de vraag niet is, te weten of de kandidaat Maes Alberic al dan niet de wettelijke voorwaarden vervult, maar of de p.v.b.a. Carrosserie Jonckheere het recht had zijn candidatuur eigenmachtig te weren;

Aangezien de heer Maes Alberic regelmatig door zijn vakverbond voorgesteld werd en aldus de hoedanigheid van kandidaat verwierf;

Aangezien het vaststaat dat de naam van Maes Alberic niet voorkwam op de stembrieven;

Aangezien de verkiezing van 6 Maart 1950 voor de oprichting van de ondernemingsraad bij de p.v.b.a. Carrosserie Jonckheere onregelmatig en nietig is;

Om deze redenen :

De Werkrechtvaardersraad, Kamer voor Werklieden, verklaart de klacht regelmatig en ontvankelijk en rechtdoende ten gronde, zegt dat de verkiezing gehouden op 6 Maart 1950, voor de oprichting van de ondernemingsraad bij de p.v.b.a. Carrosserie Jonckheere niet geldig is, en beveelt dat deze beslissing ter kennis zal gebracht worden van het ondernemingshoofd, van ieder der effectieve en plaatsvervangende verkozenen en van de klagers.

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 April - 30 April 1954)

I. — STAATS- EN ADMINISTRATIEF RECHT

1. *Onderwijs. — Vermogen der universiteiten.*

Bij de wet van 11 Maart 1954 (Stbl. 1 April 1954, 2502) worden de artikelen 2 en 3 der wet van 5 Juli 1920, waarbij rechtspersoonlijkheid wordt toegekend aan de rijksuniversiteiten te Gent en te Luik, art. 3 der wet van 12 Augustus 1911, houdende toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de vrije Universiteiten te Leuven en te Brussel, art. 3 der wet van 7 Juli 1920 tot verlening van rechtspersoonlijkheid aan de school voor Mijnbouw en metaalbewerking, technische faculteit van de provincie Henegouwen, te Bergen, de artikelen 3 en 4 van de wet van 2 Juli 1927, waarbij de rechtspersoonlijkheid verleend wordt aan de inrichtingen voor hoger onderwijs en aan de van het Rijk afhangelijke stations voor landbouwkundige opzoekingen, door andere bepalingen vervangen. Bedoelde universiteiten en hogere scholen mogen onroerende goederen in eigendom of anderszins bezitten, die ter vervulling van hun zending nodig zijn. Zij mogen eveneens beleggingen doen, teneinde de bewaring van hun vermogen te verzekeren. Geen verwerving van onroerend goed mag geschieden zonder toestemming van de Koning.

Overeenkomstig art. 910 van het B.W. hebben de in hun voordeel gedane beschikkingen om niet slechts uitwerking voor zover zij gemachtigd worden bij K.B. Evenwel is deze machtiging niet vereist voor de aanvaarding van begiftigingen van louter roerende aard, waarvan de waarde de Fr. 100.000 niet overschrijdt en die niet met lasten bezwaard zijn.

2. *Kamperen. — Reglementering. — Strafbepaling.*

Bij de wet van 23 Maart 1954 (Stbl. 1 April 1954, 2.054) wordt de Koning er toe gemachtigd de beoefening van het kamperen te regelen teneinde op dat gebied de openbare hygiëne, veiligheid, rust en zedelijkheid te verzekeren. Overtreddingen van de besluiten, die ter uitvoering van deze wet zullen worden genomen, worden met politiestrafen beteugeld.

3. *Openbaar onderwijs. — Bezoldigingsregeling van het personeel der onderwijsinspecteurs.* — Bij K.B. van 1 December 1953 (Stbl. 1 April 1954, 2.505) wordt de bezoldiging van het personeel der onderwijsinspecties, die van het Ministerie van Openbaar onderwijs afhangen, geregeld.

4. *Openbaar onderwijs. — Vaststelling van het organiek kader.* — Bij K.B. van 8 Maart 1954 (Stbl. 1 April 1954, 2.510), wordt met ingang van 1 Januari 1954 het organiek kader van het personeel van het hoofdbestuur van het Ministerie van Openbaar Onderwijs opnieuw vastgesteld.

5. *Hoger onderwijs.* — Bij K.B. van 10 Maart 1954 (Stbl. 1 April 1954, 2.519) wordt het organiek kader van het wetenschappelijk personeel, der inrichtingen voor hoger onderwijs opnieuw vastgesteld.

6. *Organisatie van het bedrijfsleven.* — De wet van 15 Maart 1954 (Stbl. 2 April 1954, 2.530), wijzigt de wet van 20 September 1948, houdende organisatie van het bedrijfsleven.

7. *Herstelpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945.* — De wet van 15 Maart 1954 (Stbl. 2 April 1954, 2.531) stelt de algemene voorwaarden vast, krachtens dewelke de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden een herstelpensioen kunnen genieten. Deze wet is alleen toepasselijk op Belgen.

Indien de schade een invaliditeit van 10 % of meer tot gevolg heeft gehad, kan het slachtoffer aanspraak maken op een jaarlijks pensioen berekend op een basisbedrag, dat verkregen wordt door op de som van 500 Fr. een door de Koning te bepalen coëfficiënt toe te passen.

Als rechthebbenden komen in aanmerking: de overlevende echtgenoot, de wettige, gewettigde en aangenomen kinderen, de natuurlijke kinderen door het slachtoffer erkend, de vader en de moeder van het slachtoffer of een van hen, wanneer de andere overleden is, indien het recht op pensioen niet aan voornoemde personen kan worden toegekend, de grootouders van het slachtoffer of een hunner, en bij ontstentenis van voornoemde personen de broeders en zusters beneden 16 jaar, voor wie het slachtoffer de steun was.

Voor elk dezer personen wordt het jaarlijks pensioen op verschillende basis berekend.

De pensioenaanvragen moeten op straffe van verval ingediend worden binnen een termijn van vijf jaar, te rekenen van de inwerkingtreding dezer wet. Zij worden door staatscommissarissen onderzocht.

De pensioenaanvragen, die het voorwerp niet kun-

nen uitmaken van een ministeriële beslissing worden onderzocht door burgerlijke invaliditeitscommissies, waarvan de Koning de organisatie en de werking bepaalt.

De procedure is schriftelijk. Tegen de beslissing kan hoger beroep worden ingesteld voor de Hogere Commissie van Beroep binnen een termijn van 60 dagen, te rekenen vanaf de betekening van de beslissing. Het slachtoffer kan ten allen tijde een aanvraag tot herziening indienen. Verder bepaalt de wet de gronden van uitsluiting, verval en opschorting.

Een aantal overgangsbepalingen worden voorzien.

6. *Financiën. — Koloniale schuld.* — Bij K.B. van 19 Maart 1954 (Stbl. 2 April 1954, 2.553) wordt de Minister van koloniën er toe gemachtigd voor rekening van Belgisch Kongo, in België titels van de openbare Congolesche schuld tot stand te brengen en uit te geven, waarvan de jaarlijkse interest 4,5 % bedraagt met ingang van 2 Mei 1954.

9. *Financiën. — Koloniale schuld.* — Bij M.B. van 19 Maart 1954 (Stbl. 2 April 1954, 2.554) worden de voorwaarden betreffende de uitgifte in België van de koloniale schuld, 4,25 % 1954-1974, vastgesteld.

10. *Financiën. — Gemeentekrediet van België.* — Bij de wet van 17 Maart 1954 (Stbl. 3 April 1954, 2.579) wordt de rijksgarantie verleend op kasgeldvoorschotten, die door de N.V. het Gemeentekrediet van België voor 1954 aan de noodlijdende gemeenten zullen verstrekt worden.

11. *Gemeentelijke en provinciale financiën.* — De wet van 17 Maart 1954 (Stbl. 3 April 1954, 2.579) wijzigd art. 5 van de wet van 23 Juli 1952 tot verhoging der dotatie van het fonds der provinciën en tot wijziging der wet van 24 December 1948 betreffende de gemeentelijke en provinciale financiën.

12. *Raad van State.* — De wet van 18 Maart 1954 (Stbl. 3 April 1954, 2.580) wijzigd de wet van 23 December 1946 op de instelling van een Raad van State voor wat betreft de herziening van op tegenspraak gewezen arresten.

13. *Scheepvaartwegen.* — Het K.B. van 26 Maart 1954 (Stbl. 3 April 1954, 2.581) wijzigd het reglement van de Bovenzee-Schelde, de Durme, de Rupel, de Beneden-Nethe, de Beneden-Dijle en de Zenne, voorzien bij K.B. van 7 September 1950 houdende bijzondere reglementen voor sommige scheepvaartwegen.

14. *Ministerie van Justitie. — Vaststelling van het vast kader van het administratief personeel.* — Bij K.B. van 2 April 1954 (Stbl. 4 April 1954, 2.599) wordt het vast kader van het administratief personeel van het hoofdbestuur van het Ministerie van Justitie vastgesteld.

15. *Ondernemingsraden.* — Bij K.B. van 27 Maart 1954 (Stbl. van 4 April 1954, 2.603) wordt het Regentsbesluit van 13 Juni 1949 (Stbl. 25 en 26 Juli 1949) tot oprichting van de ondernemingsraden gewijzigd.

16. *Ondernemingsraden. — Verkiezing van de afgevaardigden van het personeel.* — Bij K.B. van 30 Maart 1954 (Stbl. 4 April 1954, 2.604) wordt het Regentsbesluit van 13 Juli gewijzigd, waarbij de verkiezing van de afgevaardigden van het personeel bij de ondernemingsraden wordt ingericht.

17. *Onderwijs. — Toekenning van toelagen aan gemeentelijke conservatoria, gemeentelijke en vrije mu-*

ziekacademiën en muziekscholen. — Bij K.B. van 26 Maart 1954 (Stbl. 4 April 1954, 2.609) worden de voorwaarden, waaronder de staat toelagen verleent aan de gemeentelijke conservatoria, de gemeentelijke en vrije muziekacademiën en muziekscholen, bepaald, alsmede de wijze, waarop deze toelagen worden verleend.

18. *Openbare financiën. — Bouw-, Aankoop en verbouwing van middelgrote woningen.* — Krachtens de wet van 8 Maart 1954 (Stbl. 5 en 6 April 1954, 2.646) kan de Staat zijn waarborg verlenen voor de terugbetaling van de hoofdsom en de betaling der interesten en lasten van de leningen en voorschotten in uitvoering van deze wet toegestaan met het oog op de bouw, de aankoop en de verbouwing van middelgrote woningen.

De staatswaarborg wordt verleend door bemiddeling van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, van het Centraal Bureau voor hypotheecair krediet of van de Nationale Kas voor Beroepskrediet onder door de Koning vast te stellen voorwaarden.

De Koning beapalt de voorwaarden, waaraan moet voldaan worden om te beantwoorden aan het begrip middelgrote woning en hij stelt alle andere uitvoeringsmaatregelen vast.

19. *Dienst voor regeling der binnenvaart. — Werking van de beurtkantoren.* — Bij M.B. van 19 Februari 1954 (Stbl. 5-6 April 1954, 2.649) wordt de werking van de beurtkantoren voor de dienst voor regeling der binnenvaart bepaald.

20. *Onderwijs. — Bescherming van de titel en het beroep van architect.* — In het Stbl. van 5 en 6 April 1954 (2.650) verscheen een Regentsbesluit van 20 Augustus 1945, genomen in uitvoering van art. 7, 2° van de wet van 20 Februari 1939 op de bescherming van de titel en het beroep van architect. Het stelt de voorwaarden vast van het bijzonder examen over beroepsbekwaamheid, dat moet worden afgelegd door personen van Belgische nationaliteit, die geboren zijn vóór 1 Januari 1947 en minstens gedurende 10 jaar als tekenaar bij een of meer architecten, welke als zodanig algemeen bekend staan of op technische kantoren werkzaam zijn geweest.

21. *Ontploffing te Tessenderloo. — Herstelling der schade.* — Bij de wet van 14 Maart 1954 (Stbl. 7 April 1954, 2.674) wordt art. 3 van de wet van 13 Juli 1951 betreffende de herstelling van de schade veroorzaakt door de ontploffing te Tessenderloo op 29 April 1942 gewijzigd en aangevuld.

22. *Nationale Maatschappij voor goedkope woningen en woonvertrekken. — Begrip «goedkope woning».* — Het K.B. van 17 Maart 1954 (Stbl. 7 April 1954, 2.676) met het oog op de toepassing van de wet van 11 October 1919, houdende instelling van een Nationale Maatschappij voor goedkope woningen en woonvertrekken, omschrijft de begrippen «goedkope woning» of «goedkoop woonvertrek» en «minvermogen persoon».

23. *Nationale Maatschappij voor goedkope woningen. — Vaststelling van de huurprijzen.* — Bij K.B. van 18 Maart 1954 (Stbl. 1954, 7 April 1954, 2.677), worden de huurprijzen der woningen, die aan de door de Nationale Maatschappij voor goedkope woningen en woonvertrekken, aangenomen bouwmaatschappijen of aan de Nationale Maatschappij zelf toebehoren, vastgesteld.

24. *Nationale Maatschappij voor goedkope woningen. — Staatstussenkost.* — Krachtens K.B. van 19 Maart 1954 (Stbl. 7 April 1954, 2680), neemt de Staat ieder jaar voor zijn rekening het renteverlies van de Nationale Maatschappij voor goedkope woningen en woonvertrekken op de voorschotten, welke zij vanaf 1 Januari 1953 aan de door haar erkende bouwmaatschappijen heeft toegestaan door middel van het gedeelte van haar leningen, dat overeenkomstig art. 2 van 7 December 1953 wordt besteed aan de financiering van het bouwen van woningen bestemd om te worden verhuurd of verkocht aan personen, die ongezone vertrekken bewonen.

25. *Buitenlandse handel. — Oprichting van een adviserende raad.* — Bij K.B. van 5 April 1954 (Stbl. 7 April 1954, 2681), wordt een adviserende raad voor buitenlandse handel opgericht.

26. *Landbouw.* — Bij K.B. van 24 Maart 1954 (Stbl. 7 April 1954, 2690) wordt het K.B. van 15 September 1924 betreffende de officiële vertegenwoordiging van de landbouw, gewijzigd.

27. *Landbouw.* — Bij K.B. van 27 Maart 1954 (Stbl. 7 April 1954, 2691) wordt het Regentsbesluit van 22 September 1947 betreffende de toelagen voor de verbetering van de varkens-, geiten- en schapenrassen gewijzigd.

28. *Landbouw.* — Bij M.B. van 25 Maart 1954 (Stbl. 7 April 1954, 2691) wordt het M.B. van 1 Maart 1954, houdende vaststelling van het bedrag der premien, toegekend aan de instellingen, die uit Belgische melk, zekere melkderivaten voortbrengen, gewijzigd.

29. *Onderwijs. — Handelswetenschappen.* — De wet van 11 Maart 1954 (Stbl. 8 April 1954, 2.702) stelt een centrale examencommissie in voor de toekenning van de graad van geagregeerde van het hoger secundair onderwijs voor de handelswetenschappen.

30. *Onderwijs. — Aanvullingstoelage aan erkende normaalscholen.* — Bij K.B. van 11 Maart 1954 (Stbl. 8 April 1954, 2.703) wordt een aanvullingstoelage aan erkende normaalscholen verleend.

31. *Normaal onderwijs. — Samenstelling van de centrale examencommissies.* — Bij K.B. van 11 Maart 1954 (Stbl. 8 April 1954, 2.704), wordt de samenstelling van de centrale examencommissies voor het normaal onderwijs en van de andere centrale examencommissies, opgericht in uitvoering van de wet tot regeling van het normaal onderwijs, vastgesteld.

32. *Ministerie van Justitie. — Oprichting van een commissie.* — Bij K.B. van 19 Februari 1954 (Stbl. 8 April 1954, 2.708) wordt bij het Ministerie van Justitie een commissie opgericht, die tot opdracht heeft advies uit te brengen, buiten de bij het Regentsbesluit van 30 Juni 1948 bedoelde gevallen, over de verzoeken tot ontheffing der straffen van verbeurdverklaring, uitgesproken wegens misdrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat.

33. *Statuut van politieke gevangenen en hun recht-hebbenden.* — De wet van 10 Maart 1954 (Stbl. 9 April 1954, 2.731) wijzigt, interpreteert en vult aan de wet van 26 Februari 1947, houdende regeling van het statuut der politieke gevangenen en hun recht-hebbenden, gewijzigd bij de wet van 31 Maart 1949.

pensioenen voor burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1919. — De wet van 16 Maart 1954 (Stbl. 9 April 1954, 2.738) verhoogt met 10 % de pensioenen, bepaald bij de titels II en III van de samengeordende wetten op de militaire pensioenen, de vergoedingspensioenen en de pensioenen van burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918.

35. *Burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945.* — Bij K.B. van 24 Maart 1954 (Stbl. 9 April 1954, 2.744) worden de toekenningsvoorwaarden van de speciale vergoeding voor hulp door een derde persoon aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945, vastgesteld.

36. *Herstelpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945.* — Het K.B. van 25 Maart 1954 (Stbl. 9 April 1954, 2.745) regelt de procedure voor de toepassing van de wet van 15 Maart 1945 betreffende de herstelpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun recht-hebbenden.

37. *Burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945. — Herziening van toegekend invaliditeitsbedrag.* — Het K.B. van 25 Maart 1954 (Stbl. 9 April 1954, 2.754) stelt de datum der herziening van het vóór 1 Januari 1954 aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 toegekende invaliditeitsbedrag vast.

38. *Provinciegouverneur. — Overdracht van sommige machten, welke door art. 76 van de gemeentewet aan de Koning zijn verleend.* — Bij K.B. van 22 Maart 1954 (Stbl. 9 April 1954, 2.765) wordt aan de provinciegouverneur de uitoefening opgedragen van sommige machten welke door art. 76 van de gemeentewet aan de Koning zijn verleend.

39. *Provinciegouverneur. — Bevoegdheid.* — Bij K.B. van 22 Maart 1954 (Stbl. 9 April 1954, 2.766) wordt het K.B. van 9 Maart 1935, waarbij aan de gouverneurs ter zake van plaatselijke en particuliere belangen de uitoefening van sommige machten van de Koning worden opgedragen, gewijzigd.

40. *Talen. — Oprichting van een Commissie belast met de voorbereiding van de Nederlandse tekst van de Grondwet, de wetboeken, en de voornaamste wetten en besluiten.* — Bij K.B. van 5 April 1954 (Stbl. 10 April 1954, 2.791) wordt een commissie ingesteld, belast met de voortzetting van de vertaling in het Nederlands van de Grondwet, de wetboeken, de wetten en gebruikelijke besluiten van vóór 18 April 1898 en met de herziening van de Nederlandse tekst van de nadien uitgevaardigde wetten en besluiten.

De commissie is samengesteld uit een voorzitter en ten hoogste 12 leden, gekozen uit rechtsgeleerden en taalkundigen, die op het gebied van de Nederlandse rechtstaal een bijzondere bevoegdheid bezitten.

Zij worden door de Koning benoemd. Hun mandaat duurt vijf jaar en het kan worden hernieuwd. De commissie kan zich in afdelingen splitsen, sub-commissies aanstellen en speciale opdrachten toevertrouwen aan bepaalde leden of aan door haar aan te wijzen personen buiten de commissies.

Bij de commissies wordt een secretariaat opgericht, bestaande uit drie secretarissen, bevoegd wegens hun juridische of taalkundige bevoegdheid, die er o.m. mede worden belast de te behandelen teksten voor te bereiden, ontwerpen van vertalingen op te maken en registers van de door de commissie vastgestelde technische termen en uitdrukkingen bij te houden. Deze

34. *Militaire pensioenen, vergoedingspensioenen en*

secretarissen worden door de Koning benoemd. Hun mandaat, dat vijf jaar duurt, kan worden hernieuwd. Zij werken, al naargelang van de omstandigheden in college of afzonderlijk. De voorzitter regelt de werkzaamheden van de commissie en van het secretariaat.

41. *Technisch onderwijs.* — Bij K.B. van 9 Maart 1954 (Stbl. 10 April 1954, 2.795) wordt het Regentsbesluit van 1 Juli 1946 betreffende de inrichting van de inspectie van het technisch onderwijs aangevuld.

42. *Gemeentelijke en provinciale financiën.* — Bij K.B. van 11 Maart 1954 (Stbl. 10 April 1954, 2.798) worden de artikelen 28 tot en met 31 der wet van 24 December 1948 betreffende de gemeentelijke en provinciale financiën gewijzigd.

43. *Onderwijs.* — *Rechtspositie van het Belgisch personeel in het buitenland.* — De wet van 1 Maart 1954 (Stbl. 11 April 1954, 2818), stelt de rechtspositie van het Belgisch personeel van het onderwijs in het buitenland vast.

44. *Technisch onderwijs.* — Bij K.B. van 3 Maart 1954 (Stbl. 11 April 1954, 2.820) wordt de benaming der afdelingen voor technisch onderwijs vastgesteld.

45. *Technisch onderwijs.* — *Minimale schoolbevolking.* — Het K.B. van 4 Maart 1954 (Stbl. 11 April 1954, 2.821) bepaalt de minimale schoolbevolking der afdelingen van technisch onderwijs.

46. *Technisch onderwijs.* — *Aanwervingsvoorwaarden van het personeel.* — Bij K.B. van 6 Maart 1954 (Stbl. 11 April 1954, 2.825) worden de aanwervingsvoorwaarden van het personeel der inrichtingen voor technisch onderwijs vastgesteld.

47. *Technisch onderwijs.* — *Inrichting van de Hoge Raad en van de Verbeteringsraad.* — Bij K.B. van 8 Maart 1954 (Stbl. 11 April 1954, 2.828) wordt de inrichting van de Hoge Raad en van de Verbeteringsraad voor het technisch onderwijs bepaald.

48. *Buitenlandse zaken en buitenlandse handel.* — Bij K.B. van 8 April 1954 (Stbl. 11 April 1954, 2.832) wordt bij het Ministerie van buitenlandse zaken en buitenlandse handel een betrekking van adviseur voor publieke relaties ingesteld.

49. *Fonds voor buitenlandse handel.* — Bij K.B. van 9 April 1954 (Stbl. 11 April 1954, 2.833) worden in uitvoering van de wet van 24 Maart 1954, houdende oprichting van een fonds voor buitenlandse handel, de voorwaarden en formaliteiten betreffende de aanvragen om toekenning van toelagen, leningen of borgstellingen vanwege beroepsgroeperingen of particuliere ondernemingen vastgesteld.

50. *Rijksstations voor landbouwkundig onderzoek.* — Bij K.B. van 29 Maart 1954 (Stbl. 11 April 1954, 2.839) wordt het K.B. van 15 October 1951, houdende organiek reglement van de rijksstations voor landbouwkundig onderzoek, gewijzigd.

51. *Rijksstations voor landbouwkundig onderzoek.* — Bij M.B. van 30 Maart 1954 (Stbl. 11 April 1954, 2.841) wordt de comptabiliteit van de rechtspersoonlijkheid der rijksstations voor landbouwkundig onderzoek ingericht.

52. *Landbouw.* — *In-, uit- en doorvoer van huisdieren.* — Bij M.B. van 7 April 1954 (Stbl. 11 April 1954, 2.844) wordt het M.B. van 6 December 1952,

betreffende de in-, uit- en doorvoer van huisdieren, gewijzigd.

53. *Openbare onderstand.* — De wet van 19 Maart 1954 (Stbl. 14 April 1954, 2.910) wijzigt de wet van 10 Maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand.

54. *Politieke gevangenen en hun rechthebbenden.* — Bij M.B. van 19 Maart 1954 (Stbl. 14 April 1954, 2.915) worden de zetel en de territoriale bevoegdheid van de aanvaardingscommissies en de commissie van hoger beroep vastgesteld.

55. *Landsverdediging.* — Bij K.B. van 9 April 1954 (Stbl. 14 April 1954, 2.923) worden de bevoegdheden der hoofden van de diensttakken en der inspecteurs-generaal van het Ministerie van Landsverdediging vastgesteld. Bij hetzelfde K.B. wordt aan de Minister van Landsverdediging machtiging verleend om een gedeelte van zijn bevoegdheden over te dragen.

56. *Toegangsvereisten tot de graden van feest- en ceremoniemeester.* — Bij K.B. van 1 Maart 1954 (Stbl. 14 April 1954, 2.931) worden de toegangsvereisten tot de graden van feest- en ceremoniemeester en van adjunct-feest- en ceremoniemeester vastgesteld.

57. *Strafinrichtingen.* — *Oprichting van het ambt van hoofdaalmoezenier.* — Bij K.B. van 8 April 1954 (Stbl. 15 April 1954, 2.948) wordt een ambt van hoofdaalmoezenier der strafinrichtingen opgericht en diens taak bepaald.

58. *Politieke gevangenen, krijgsgevangenen, gedeporteerden.* — Bij K.B. van 29 Maart 1954 (Stbl. 15 April 1954, 2.957) wordt het Regentsbesluit van 31 Mei 1949 tot organisatie van de vakopleiding ten laste van de Staat in het voordeel van de gerechtigden van de statuten der politieke gevangenen, krijgsgevangenen, buitenlandse politieke gevangenen, burgerlijke weerstanders en werkweigeraars en der gedeporteerden voor de verplichte arbeidsdienst van de oorlog 1940-1945, gewijzigd.

59. *Openbaar onderwijs.* — *Bezoldigingsregeling van het personeel.* — Bij K.B. van 1 December 1953 (Stbl. 16 April 1954, 2.993) wordt de bezoldiging van het onderwijzend wetenschappelijk en daarmede gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar onderwijs afhangende inrichtingen, geregeld.

60. *Dienst van het sequester.* — *Sequestratie en tegeldemaking van goederen van personen wie misdaden of wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat worden telastgelegd.* — *Strafbepalingen.* — De wet van 20 Maart 1954 (Stbl. 17 April 1954, 3.059) bepaalt de voorwaarden en formaliteiten, welke in acht moeten worden genomen voor de tegeldemaking van de goederen, rechten en belangen van personen wie misdaden of wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat worden te laste gelegd en van de goederen van de verdachten.

De gesequesteerde goederen worden door de Dienst van het Sequester te gelde gemaakt tot beloop van hetgeen nodig is om het passief te voldoen. Evenwel kan de Dienst het gehele vermogen te gelde maken wanneer de tegeldemaking voor een deel de waarde van het geheel zou verminderen.

De personen, wier goederen krachtens art. 3 van het wetsbesluit van 17 Januari 1945 onder sequester zijn gesteld en die geen verzet hebben gedaan of wier

verzet werd afgewezen bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing, kunnen binnen de drie maanden na de inwerkingtreding van deze wet dagvaarden tot teruggave van de gesequesteerde goederen en tot opheffing van de sequestratie. De vordering wordt gebracht voor de Rechtbank van Eerste Aanleg die de sequestratie heeft bevolen en eiser moet de deugdelijkheid bewijzen van de verrichting, waarop hij zich beroept. De rechtbank beslist in laatste aanleg, behalve wanneer het Hof van Beroep voordien over het verzet van belanghebbende moest beslissen.

De Dienst van het Sequester maakt te gelde bij openbare veiling de roerende en onroerende goederen met inbegrip van de gesequesteerde handels-, nijverheids- en andere bedrijven. Met machtiging van de minister van Financiën kan hij ook uit de hand verkopen, wanneer het belang van de gesequesteerde boedel dit rechtvaardigt.

De schuldeiser der natuurlijke en rechtspersonen wier goederen door de sequestratie zijn getroffen, zijn gehouden bij de Dienst aangifte te doen hunner schuldvorderingen. Deze bepaling is echter niet toepasselijk op de schuldvorderingen ontstaan uit het beheer van de Dienst op de schuldvorderingen gewaarborgd door een in België gedane inschrijving in de registers van de hypotheekbewaarders noch op de schuldvorderingen welke vóór de inwerkingtreding van deze wet bij de Dienst zijn aangegeven. De Dienst bepaalt van geval tot geval binnen welke termijn de aangifte moet geschieden. De aangifte moet gebeuren ten zetel van de Dienst bij aangetekende brief.

Bij gebreke van aangifte komen de schuldeisers niet voor de verdeling in aanmerking.

Wanneer de Dienst de schuldvordering afwijst, moet hij die afwijzing bij aangetekende brief aan de belanghebbenden mededelen. Op straffe van verval moet de schuldeiser zich binnen de drie maanden voor de Rechtbank voorstellen.

De door de gesequesteerde aangegane overeenkomsten kunnen de Dienst niet worden tegengeworpen, tenzij zij vaste datum verkregen hebben vóór 10 Mei 1940 of de deugdelijkheid van die overeenkomsten bewezen wordt door alle rechtsmiddelen, getuigen en vermoedens inbegrepen doch met uitsluiting van de eed.

De uit het beheer van de Dienst ontstane schulden worden betaald vóór al de overige met uitzondering van die welke door een hypotheek of een bijzonder voorrecht op bepaalde roerende goederen zijn gewaarborgd. De honoraria, kosten en uitgaven betreffende de verdediging van de personen aan wie misdrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat worden telastgelegd, worden betaald bij voorkeur boven alle schuldvorderingen van de Staat.

De gesequesteerde kan voor zich en zijn familie uitkeringen tot levensonderhoud bekomen, die door de Dienst worden vastgesteld. Betwistingen betreffende die uitkeringen worden beslecht door de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg van de woonplaats van de gesequesteerde.

Indien er geen belastingen te betalen overblijven en indien de Dienst oordeelt, dat de waarde van het onder sequester gestelde actief lager is dan het bedrag van het passief zonder in aanmerking te nemen de schuldvorderingen, welke aan de Staat toebehoren of zouden kunnen toebehoren, kan hij de sequestratie opheffen. De ambtenaren van het bestuur der Registratie en Domeinen zijn bevoegd alle akten betreffende de gesequesteerde goederen op te maken en er een authentiek karakter aan te geven. De Dienst kan zich ook wenden tot notarissen.

Met gevangenisstraf van 3 maanden tot 5 jaar en

geldboeten van 100 tot 100.000 frank of met een van die straffen alleen wordt gestraft al wie met zijn weten op welke gronden ook, goederen, die onder sequester zijn gesteld en die niet regelmatig werden aangegeven, in bezit houdt.

61. *Gebruik der talen in bestuurszaken.* — Bij K.B. van 6 April 1954 (Stbl. 17 April 1954, 3.071) worden ten aanzien van de rijkshoofdbesturen, aanvullende maatregelen genomen in uitvoering van art. 4 van de wet van 28 Juni 1932 op het gebruik der talen in bestuurszaken.

62. *Cultuurbevordering.* — *Toekenning van toelagen.* — Bij K.B. van 11 Maart 1954 (Stbl. 17 April 1954, 3.082) worden toelagen verleend aan de instelling, welke het karakter heeft van een vereniging zonder winstbejag en die tot doel heeft het bevorderen der cultuurverspreiding. Deze instelling moet door de Minister van Openbaar Onderwijs aanvaard zijn.

63. *Verzorgingsinstellingen.* — Bij K.B. van 10 Maart 1954 (Stbl. 17 April 1954, 3.083) worden sommige bepalingen van het Regentsbesluit van 20 Juli 1947, gewijzigd door het Regentsbesluit van 28 Januari 1948, betreffende de erkenning van de verzorgingsinstellingen, door andere vervangen.

64. *Landsverdediging.* — *Instelling van het Hoog Commando van de moederlandse strijdkrachten in Afrika.* — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 17 April 1954, 3.085) wordt het Hoog Commando voor de moederlandse strijdkrachten in Afrika ingesteld en de bevoegdheden van de titularis dezer functie vastgesteld.

65. *Landsverdediging.* — *Instelling van de vaste krijgsmachtcommissie voor de begroting.* — Bij M.B. van 9 April 1954 (Stbl. 17 April 1954, 3.08) wordt de vaste krijgsmachtcommissie voor de begroting, de krijgsmachtcommissie voor de kazernementen en versterkingen en de krijgsmachtcommissie voor de transmissies ingesteld.

66. *Landsverdediging.* — Bij M.B. van 9 April 1954 (Stbl. 17 April 1954, 3.087) worden de algemene inspecties vastgesteld.

67. *Financiën.* — *Begroting en comptabiliteit van instellingen van openbaar nut.* — Het K.B. van 7 April 1954 (Stbl. 18 April 1954, 3.135) stelt het algemeen reglement op de begroting en de comptabiliteit van de bij de wet van 16 Maart 1954 (Stbl. 24 Maart 1954) bedoelde instellingen van openbaar nut, vast.

68. *Instellingen van openbaar nut.* — *Bevoegdheden van de revisoren.* — Het K.B. van 9 April 1954 (Stbl. 18 April 1954, 3.140) regelt de bevoegdheden van de revisoren bij de instellingen van openbaar nut.

69. *Instellingen van openbaar nut.* — *Contrôle.* — Het K.B. van 8 April 1954 (Stbl. 18 April 1954; 3.143) regelt de modaliteiten van contrôle door de inspecteurs van financiën op sommige instellingen van openbaar nut.

70. *Internationale verdragen en akten betreffende het wegverkeer.* — De wet van 1 April 1954 (Stbl. 19 - 20 - 21 April 1954, 3.169) keurt de volgende internationale verdragen en akten goed:

1° het internationaal verdrag nopens het wegverkeer en 10 bijlagen;

2° het protocol nopens de verkeerstekens;

3° het protocol betreffende thans bezette landen of gebieden;

4° De slotakte.

Deze akten werden ondertekend te Genève op 19 September 1949.

5° Europese overeenkomst, houdende aanvulling van het verdrag nopens het wegverkeer en het protocol nopens de verkeerstekens van 1949;

6° De Europese overeenkomst houdende toepassing van art. 23 van het verdrag nopens het wegverkeer van 1949 betreffende de afmetingen en gewichten der op zekere wegen van de verdragsluitende partijen toegelaten voertuigen en de bijlage.

7° de Europese overeenkomst houdende toepassing van art. III van de bijlage 7 van het verdrag nopens het wegverkeer van 1949;

8° De verklaring nopens de aanleg van grote internationale verkeerswegen en de bijlagen.

Deze akten werden op 16 September 1950 te Genève ondertekend.

71. *Verkeer. — Algemeen Reglement op de politie van het wegverkeer.* — Het K.B. van 8 April 1954 (Stbl. 19-20-21 April 1954, 3.170) stelt het nieuwe algemeen reglement op de politie van het wegverkeer vast. Dit reglement geldt voor het verkeer op de openbare weg van voetgangers, voertuigen, alsmede van trek-, last- of rijdieren en van vee. Het is niet toepasselijk op spoorvoertuigen, die van de openbare weg gebruik maken.

Het reglement bevat enkele inleidende bepalingen, waarbij begrippen en gebruikte termen omschreven, de agenten die met de vaststellingen der overtredingen zijn belast, opgesomd, en bepaalde verplichtingen aan de weggebruikers opgelegd worden. Het reglement bestaat uit drie titels: Titel I is gewijd aan de verkeersregelen. Het eerste hoofdstuk van deze titel omvat algemene regelen van toepassing op al de weggebruikers; deze regelen hebben betrekking op de bestuurders, de plaats op de rijbaan, de voorrang, het kruisen en inhalen, de richtingsverandering, de snelheidsveranderingen en het geven van geluidssignalen. Het tweede hoofdstuk voorziet bijzondere regelen toepasselijk op sommige weggebruikers: voetgangers, colonnes, gespannen voertuigen, handkarren, fietsen en rijwielen met hulpmotor, dieren, voertuigen en dieren die vaartuigen jagen.

Titel II is gewijd aan de voertuigen. Hij bestaat uit zeven hoofdstukken, betrekking hebbende resp. op de afmetingen, de lading, het gewicht, het slepen, het vervoer, het remmen en de middelen voor het verlichten en het signaleren van de voertuigen.

Titel III heeft betrekking op de verkeerstekens en telt 5 hoofdstukken.

Worden opgeheven: 1) het K.B. van 1 Februari 1934 houdende algemeen reglement op de politie van het vervoer en het verkeer, achtereenvolgens gewijzigd en aangevuld door talrijke besluiten;

2) het K.B. van 25 Mei 1936 betreffende de toepassing van het algemeen reglement op de politie van het vervoer en het verkeer met betrekking tot het jagen der schepen;

3) het K.B. van 3 December 1937 tot uitbreiding van de bepalingen van het algemeen reglement op de politie van het vervoer en het verkeer tot de militaire wegen die deel uitmaken van het privaat Staatsdomein.

Het nieuwe reglement met zijn 120 artikelen treedt op 15 Juni 1954 in werking.

72. *Onderwijs. — Toelagen aan de dramatische kunst.* — Bij K.B. van 25 Februari 1954 (Stbl. 22 April

1954, 3.244) wordt het K.B. van 12 Mei 1952, houdende regeling der toelagen aan de dramatische kunst, gewijzigd.

73. *Landbouwonderwijs. — Vergoedingen en bezoldigingen aan het personeel.* — Bij K.B. van 3 April 1954 (Stbl. 22 April 1954, 3.248) wordt het K.B. van 28 Augustus 1953 tot vaststelling van het bedrag van de bezoldigingen en vergoedingen verschuldigd aan het personeel van het rijksnachschools landbouw-, tuinbouw- en landbouwhuishoudkundig onderwijs, alsmede van het bedrag van de toelagen door het Rijk verleend aan het erkend naschools landbouw-, tuinbouw- en landbouwhuishoudkundig onderwijs, gewijzigd.

74. *Europese Gemeenschap voor kolen en staal.* — In het Stbl. van 23 April 1954 (3.283) verscheen het K.B. van 10 Maart 1954 ter uitvoering van art. 48 van het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor kolen en staal.

75. *Financiën. — Lening door de nationale maatschappij voor de kleine landbouw-eigendom.* — Bij K.B. van 30 Maart 1954 (Stbl. 23 April 1954, 3.284) wordt de nationale maatschappij voor de kleine landeigendom gemachtigd om, per sneden, onder staatswaarborg en tegen de voorwaarden die door de Minister van Financiën zullen goedgekeurd worden, een lening uit te schrijven voor een bedrag van 450 miljoen frank.

76. *Oprichting van commissies ter bevordering van de algemeen beschaafde omgangstaal.* — Bij K.B. van 26 Maart 1954 (Stbl. 23 April 1954, 3.288) worden twee nationale commissies opgericht voor bestendige actie ter bevordering van de algemeen beschaafde omgangstaal, de ene is Nederlandstalig, de andere Franstalig. Zij hebben een adviserende taak.

77. *Statuut van de gewapende weerstand. Kosten voor werking van de Commissie van advies.* — Het K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 24 April 1954, 3.314) bepaalt de kosten voor werking van de commissie van advies, ingesteld bij art. 2 van de wet van 30 Mei 1953 houdende wijziging van het Wetsbesluit van 19 September 1945 tot vaststelling van het statuut van de gewapende weerstand.

78. *Volksgezondheid. — Diploma van kinderverpleegster.* — Bij K.B. van 12 Maart 1954 (Stbl. 24 April 1954, 3.320) worden de voorwaarden betreffende het verkrijgen van het diploma van kinderverpleegster vastgesteld en de op dit beroep betrekking hebbende studiën en examens geregeld.

79. *Onderwijs. — Instelling van een nationaal studiefonds.* — Bij de wet van 19 Maart 1954 (Stbl. 25 April 1954, 3.348) wordt een nationaal studiefonds ingesteld bij het Ministerie van Openbaar Onderwijs, dat ermee belast is onder bepaalde voorwaarden studiebeurzen te verlenen aan Belgische jongens en meisjes die begaafd en minvermogend zijn. Het nationaal studiefonds bezit rechtspersoonlijkheid en het wordt beheerd en vertegenwoordigd door de Minister van Openbaar Onderwijs.

80. *Oorlogsschade aan boten.* — *Vaststelling van de vergoedingscoëfficiënt.* — Bij K.B. van 2 Maart 1954 (Stbl. 26-27 April 1954, 3.386) wordt de vergoedingscoëfficiënt inzake oorlogsschade aan boten voor de periode van 1 Januari t/m 30 Juni 1954 op 4,5 vastgesteld.

81. *Oorlogsschade aan woongebouwen.* — *Vaststelling van de vergoedingscoëfficiënt.* — Bij K.B. van 2 Maart 1954 (Stbl. 26-27 April 1954, 3.387) wordt de vergoedingscoëfficiënt inzake oorlogsschade aan woongebouwen voor de periode van 1 Januari t/m 30 Juni 1954 vastgesteld op 4,8.

82. *Onderwijzend personeel van de gemeenten.* — *Toekenning van toelagen van provinciën wegens extra-dienstverstrekingen.* — Bij K.B. van 7 April 1954 (Stbl. 28 April 1954, 3.433) worden door de provinciën toelagen verleend wegens extra-dienstverstrekingen aan de leden van het onderwijzend personeel van de gemeenten en de aangenomen en aanneembare lagere scholen wier wedde door de Staat wordt gedragen.

83. *Landbouw.* — Het M.B. van 21 April 1954 (Stbl. 29 April 1954, 3.451) schrijft de land- en tuinbouw-telling voor op 15 Mei 1954.

84. *Statuut van weerstanders door de sluikpers.* — *Bevoegdheid van de contrôlecommissies.* — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 29 April 1954, 3.456) wordt het K.B. van 17 Juli 1953 tot regeling van de samenstelling der contrôlecommissies en van hun bevoegdheid en tot vaststelling van de procedure voor de toepassing der wet van 1 September 1948 houdende inrichting van het statuut van de weerstanders door de sluikpers, gewijzigd.

II. — STRAFRECHT EN STRAFVORDERING

85. *Kamperen.* — *Reglementering.* — *Strafbepaling.* (zie n° 2).

86. *Sequestratie en tegeldemaking van goederen van personen wie misdaden of wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat worden telastgelegd.* — *Strafbepalingen.* — (zie n° 60).

III. — ARBEIDSRECHT EN MAATSCHAPPELIJK HULPBETOON

87. *Pensioenstelsel voor mijnwerkers.* — Bij de wet van 15 Maart 1945 (Stbl. 2 April 1954, 2.547) wordt het wetsbesluit van 25 Februari 1947, tot samenvoeging en wijziging van de wetten betreffende het pensioenstelsel voor de mijnwerkers en de ermede gelijkgestelden, gewijzigd.

88. *Kinderbijslag.* — Bij K.B. van 12 Maart 1954 (Stbl. 2 April 1954, 2.548) wordt het K.B. van 22 December 1938, voorzien bij de wet van 10 Juni 1937 tot uitbreiding van de kinderbijslag tot de werkgevers en de niet loonarbeiders, gewijzigd.

89. *Maatschappelijke Zekerheid.* — *Binnenscheepvaart.* — Bij M.B. van 5 Maart 1954 (Stbl. 2 April 1954, 2.550) wordt het bedrag der bijdragen bij toepassing van de besluitwet van 28 December 1944 op de door een wervingscontract voor de binnenscheepvaart verbonden werkgevers en werknemers, vastgesteld.

90. *Verzekering tegen ziekte en invaliditeit.* — Bij K.B. van 15 Maart 1954 (Stbl. 4 April 1954, 2.616) wordt het regentsbesluit van 21 Maart 1945 betreffende de organisatie van de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit gewijzigd.

91. *Maatschappelijke Zekerheid.* — *Ontheffing van verschuldigde interesten op bijdragen en bijslagen.* —

Bij K.B. van 15 Maart 1954 (Stbl. 4 April 1954, 2.622) wordt art. 9 van het K.B. van 15 Juni 1953, tot wijziging van het regentsbesluit van 16 Januari 1945, betreffende de werking van de R.M.Z., aangevuld. Voor wat de verwijsinteresten betreft, verschuldigd op de trimesters welke de 2de trimester van 1953 voorafgaan betrekking hebbende bijdragen en bijslagen, kan de R.M.Z. eveneens afzien van de helft van het bedrag dier interesten voor de periode welke 31 Maart 1954 verstrekt. Afgezien wordt slechts ten gunste van werkgevers die de niet-betaling der bijdragen binnen de reglementaire termijnen kunnen rechtvaardigen door buitengewone omstandigheden te laten gelden en zo zij vooraf alle vervallen bijdragen voor maatschappelijke Zekerheid gestort hebben.

92. *Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg.* — *Oprichting van een Sociale Dienst.* — Bij K.B. van 24 Februari 1954 (Stbl. 4 April 1954, 2.623) wordt bij de diensten van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg een sociale dienst opgericht.

93. *Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg.* — *Werking van Sociale Dienst.* — Bij M.B. van 25 Februari 1954 (Stbl. 4 April 1954, 2.624) wordt de inrichting en de werking van de Sociale Dienst bij de diensten van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg geregeld.

94. *Sociale Voorzorg.* — *Tegemoetkoming aan gebrekkigen en verminkten.* — De wet van 15 Maart 1954 (Stbl. 10 April 1954, 2.786) wijzigt en vult aan de wet van 10 Juni 1937 betreffende de toekenning van tegemoetkomingen aan gebrekkigen en verminkten en ermede gelijkgestelde personen.

95. *Commissie voor statistieken der lonen.* — Bij M.B. van 25 Februari 1954 (Stbl. 12-13 April 1954, 2.886) wordt het M.B. van 25 Juni 1949 houdende instelling van een Commissie voor statistieken en verhoudingscijfers der lonen gewijzigd.

96. *Ondernemingsraden.* — (zie n° 15).

97. *Ondernemingsraden.* — *Verkiezing van de afgevaardigden van het personeel.* — (zie n° 16).

IV. — ECONOMISCH RECHT

98. *Handel in koemelk.* — Bij M.B. van 31 Maart 1954 (Stbl. 18 April 1954, 3.127) worden de voorwaarden en formaliteiten bepaald betreffende de handel in koemelk.

V. — FISCAAL RECHT

99. *Belastingen op spelen en weddenschappen.* — *Pronostieken op voetbalmatches.* — Bij de wet van 12 Maart 1954 (Stbl. 3 April 1954, 2.578) wordt de wet van 27 December 1938 houdende verhoging van de belasting op de spelen en weddenschappen, wat betreft de sommen ingezet naar aanleiding van pronostieken op voetbalmatches, ten voordele van de provinciën en de gemeenten gewijzigd.

100. *Met het zegel gelijkgestelde taxes.* — Bij K.B. van 1 April 1954 (Stbl. 7 April 1954, 2.682) wordt het Wetboek en de Algemene Verordening op de met het zegel gelijkgestelde taxes gewijzigd en aangevuld.

101. *Met het zegel gelijkgestelde taxes.* — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 17 April 1954, 3.074) wordt de algemene verordening op de met het zegel gelijkgestelde taxes gewijzigd.

H. Boonen.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

De aanstaande algemene vergadering zal gehouden worden op *Zaterdag 22 Mei*, te 14,30 u., in het gerechtsgebouw te Bergen.

AGENDA :

1. Lofrede voor de heer Stafhouder Paul Philippart, door de heer Stafhouder Collignon.
2. Lofrede voor de heer Stafhouder De Cock.
3. De rol van de advocaat voor de psychiatrische commissies. — Verslag door Mr Charles Gheude.
4. Wetsontwerp op de uitoefening van het beroep van advocaat. — Verslag door Mr. Marcel Dubru.
5. Het sociaal recht en de tussenkomst van de Balies. — Verslag door de commissie.
6. Varia.

Vóór de vergadering zal een bloemtuil neergelegd worden aan de voet van het gedenkteken opgericht ter nagedachtenis van de voor het vaderland gestorven advocaten der Balie van Bergen.

Wij hopen stellig onze confraters aanwezig te zien op deze vergadering; zij zal onze werkzaamheden van het rechterlijk jaar 1953-1954 sluiten, vóó de jaarlijkse vergadering te Aarlen die zal plaats grijpen op 26 en 27 Juni aanstaande.

Een thee zal worden aangeboden door de Balie van Bergen en geschonken in de salons van het Devos Hotel rond 17,30 uur.

TAALKUNDIGE KRONIEK

Maurice Rat, *Grammaire Française pour tous*. — Paris, Librairie Garnier Frères, 4e, 376 blz.

A. Dautat, G. Cayrou en P. Laurent zijn als padvinders en ideeënzaaiers opgetreden in de Franse taalkunde.

Dautat verdedigt het hedendaags Frans. Zijn taalzuiverende actie is bekend. Cayrou en Laurent spannen zich eveneens in om de Franse grammatica op een nieuwe leest te schoeien. Hun spraakkunst « *Le Français d'Aujourd'hui* » (*Grammaire du bon usage*) bevat een buitengewone, rijke taalkundige stof.

De heer Maurice Rat wenste op zijn beurt een werk uit te geven, dat menigeen met voldoening en met vrucht zou kunnen raadplegen.

Bij het doorbladeren van zijn « *Grammaire Française pour tous* » valt het dadelijk op, dat alle schoolse invloed hier is buitengesloten. De auteur heeft zich voornamelijk beijverd om een handleiding samen te stellen voor de praktijk.

Met koopmansnauwkeurigheid verwerkte hij zijn bouwstoffen en op vele plaatsen verstrekke hij flink commentaar.

In tegenstelling met genoemde baanbrekers volgt de heer Rat meestal de traditie. Het onmisbare uit de spraakkunstige wetenschap bracht hij zorgvuldig bijeen. De samensteller maakte geen droge catalogus op van grammaticale regelen. Alles werd getoetst aan zijn jarenlange ondervinding als moedertaalleraar.

Verscheidene gedeelten van Rat's handboek komen goed tot hun recht. We onderstrepen o.a. zijn lezenswaardige uitweidingen over het geslacht, waarmee vele Fransen ook last ondervinden. Op dit gebied geeft hij meer dan zijn onmiddellijke voorgangers. Deze stof, die gewoonlijk op een heel beknopte wijze wordt

verklaard in de spraakkunst, neemt bij de heer Rat veertien bladzijden in (68-82). De tweeslachtige naamwoorden worden duidelijk toegelicht. Dit geldt hoofdzakelijk voor de bewijspplaats *D. Cas particuliers* (blz. 72-73).

De behandeling van het werkwoord telt honderd en vijf bladzijden (167-272). Bij deze studie treffen we zelfstandige opmerkingen aan, die getuigen van 's schrijvers bevoegdheid in het spraakkunstig domein. We stippen o.m. menige *Remarque* aan, die niet ongelezen mag blijven.

De voornaamste uitgediepte onderwerpen zijn verder *l'Adverbe* (blz. 273-293) en *la préposition* (blz. 294-302) waarin de schrijver de moeilijkheden van de Franse taal laat uitkomen.

« *La Grammaire Française pour tous* » beschouwen we als een ernstig handboek. De bevoegde grammaticus gaf aan vele taalkundige verschijnselen de gewenste en de juiste verklaring.

Albert Blontrock.

MEDEDELINGEN

BELGISCH - LUXEMBURGSE UNIE VOOR STRAFRECHT

De eerstkomende vergadering van de Belgisch-Luxemburgse Unie voor Strafrecht zal gehouden worden te Brussel op *Zaterdag 22 Mei*, te 14.30 uur, in de zittingzaal van de eerste kamer van het Hof van Beroep.

Op de dagorde van de vergadering komt voor de bespreking van het verslag van de heer Eerste-Substituut van de Procureur des Konings Raoul De Clercq betreffende « De verlating van familie en het Belgisch Strafrecht ».

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie. — N° 3 - Maart 1954.

Wetgeving.

Algemeen Fiscaal Tijdschrift. — N°s 7-8 Maart-April 1954.

A. Tiberghien en Ch. Annicq, Douane en Accijnsrechten.

Nederlands Juristenblad. — Alf. 19 - 8 Mei 1954.

Prof. Mr G. H. C. Bodenhausen, De rechtmatigheid van « technische » navolging (II, slot). — Mr Dr. J. P. van Erk, Een qualificatie-puzzle. — C. P. F. Was, De ondeelbaarheid van de weg (art. 27.1 en 27.2° W. V. R.). — Mr J. C. Maris, Het begrip « de Rechterlijke Macht ».

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie. — N° 4346 - 8 Mei 1954.

Prof. Mr J. Wiarda, Overzicht van het goodwillprobleem in de Nederlandse privaatrechtelijke rechtspraak en literatuur en enkele conclusiën daaruit (IV). — Mr K. N. Korteweg, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak Zakenrecht (V, slot). — Y. D. C. van Duyn, Fiscale Notities.

Journal des Tribunaux. — N° 4022 - 9 mai 1954.

Simonne David, La loi du 16 mars 1954 complétant la réparation des dommages résultant des accidents du travail. — J. Dieu et J. Vander Gucht, Coup d'œil sur les travaux de la commission de réforme du droit des sociétés commerciales. — Jurisprudence.